

RUCH PRZECIWGRUŻLIČY

Dr. M. Krasowska — Dr. L. Ptaszek
st. asystenci.

Kilka uwag na temat sprawozdania ruchu chorych w Lecznicy w Hołosku za rok 1934.

(Z Lwowskiego Towarzystwa Walki z gruźlicą. Lecznicy w Hołosku, Dyr. Prym. Dr. L. Węgrzynowski).

Rozpowszechnienie gruźlicy, jej różnaitość postaci i różnorodność przebiegu waha się w tak szerokich granicach, że ujęcie tego schorzenia w pewne stałe grupy jest rzeczą niemożliwą. Indywidualność przebiegu, a więc sposób zakażenia, czas trwania jak i możliwości zejścia gruźlicy nie pozwalają na stworzenie typów tego cierpienia, a rzecz by można nie mijając się zupełnie z prawdą, że istnieją chorzy na gruźlicę, nie ma zaś gruźlicy jako choroby.

W ten sposób zapatrując się na istotę choroby, zdajemy sobie sprawę z tego, że wszelkie zestawienia statystyczne, nie mogą umożliwić bliższego określenia gospodarki prątku w ustroju, a większość usiłowań idących w kierunku podziału gruźlicy na grupy i typy posiada zawsze poważne luki w ujęciu sprawy.

Zestawiając przypadki gruźlicy leczone w Lecznicy w Hołosku Wielkim pod Lwowem w roku 1934, mieliśmy to na względzie, zdając sobie sprawę, że schematyzowanie całego naszego materiału stałoby się rzeczą w sobie wielce zawiłą i nie dałoby osiągnąć pożądaných rezultatów. Wystarczy uprzytomnić sobie jak wielorakie możliwości dają rozmaite stanowiska zapatrywania się na ten sam materiał, by zrezygnować z apodyktycznych twierdzeń i wniosków. Celem naszego doniesienia jest jedynie podzielenie się luźnymi uwagami jakie nam się przy segregacji materiału nasunęły.

Lecznica w Hołosku jak corocznie, tak i tego roku rozporzą-

działa pawilonami, w których umieszczano gruźlicę otwartą oraz pawilonem mieszczącym w sobie przypadki gruźlicy zamkniętej jak i inne schorzenia płucne niegruźlicze. W roku sprawozdawczym mieliśmy sposobność obserwować ogółem 562 chorych, z tych jednak chorych na gruźlicę otwartą tylko 516 osób. Reszta to chorzy z gruźlicą nieczynną, zamkniętą lub też niegruźlicy.

Nie chcąc gubić się w pomysłach statystycznych i będąc daleko od myśli stwarzania typów przebiegu gruźlicy, zestawiamy nasz materiał w sposób powszechnie praktykowany, podając zawody naszych chorych i pleć. Zestawienie to przedstawiamy na tab. I., której pierwszą pozycję (członkowie rodzin) rozbiłiśmy w tab. II na poszczególne zawody opiekunów chorych (vide str. 4).

Częstość występowania gruźlicy w rozmaitych zawodach wynika z samego przeglądu tablic. Nie poruszamy tu tej sprawy szerzej bo nie chcemy powtarzać wielu prac traktujących te zagadnienia ze stanowiska społecznego, zakaźności gruźlicą i t. d. Podnosimy tu jedynie fakt, który dla ewentualnych wniosków, jakieby można z podobnego zestawienia wysnuć — nie pozostaje bez znaczenia. Większość bowiem naszych chorych leczyła się nie własnym kosztem lecz kosztem rozmaitych Instytucyj, jak Wojewódzkiej Pomocy dla pracowników Państwowych, kas chorych kolejowych, Wojewódzkiego Towarzystwa przeciwgruźliczego, Zarządu Miejskiego we Lwowie i t. p. Stanowili oni ok. 60% ogólnej liczby leczonych chorych. Chorych, którzy swoje leczenie sami opłacali było zatem około 40%. Ułatwienie finansowe leczenia w naszej Lecznicy, spowodowało wybitne zwiększenie się frekwencji u nas zawodów mogących z tego korzystać, zaciemniając statystykę gruźlicy zawodowej. Zwrócić chcemy jednak uwagę na jedną pozycję przedstawionych tablic, mianowicie na stosunkowo dużą liczbę wieśniaków u nas w roku 1934 leczonych. Stanowili oni i ich rodziny stosunkowo duży odsetek leczących się własnym kosztem pacjentów bo 16% ogólnej liczby chorych. Pozostałe 24% prywatnych chorych mieści w sobie sporadyczne schorzenia kupców, rzemieślników i t. p. Sprawy gruźlicy wsi na tem miejscu nie poruszamy, gdyż została ona szeroko opracowana przez Krasowską.

Słusznem i praktycznem nam się wydało podzielić całość naszego materiału na dwie grupy obejmujące chorych inteligentnych o lepszym pojęciu potrzeby leczenia, oraz nieinteligentnych, u których potrzeba leczenia jest ogółem mało zrozumiałą, i często zaniebdywaną, a leczonych głównie dzięki pracy społecznej przychodni przeciwgruźliczych. Zestawiamy to poniżej:

	Inteligencji				Nieinteligencji				Ra- zem
	Mężcz	Kob.	Dz.	Ra- zem	Mężcz	Kob.	Dz.	Ra- zem	
og. ilość	80	70	6	156	165	151	44	360	516
w tem stanów ciężkich	54	64	6	124	130	130	16	276	400
zgonów	10	6	—	16	9	15	—	24	40
zatem stanów lekkich	16	—	—	16	26	6	28	60	76

Zbierając dane uzyskane z tej tabeli, możemy zauważyć, że odsetek stanów ciężkich u chorych inteligentnych jak i nie inteligentnych jest dla dorosłych chorych podobny i wynosi w obu wypadkach około 90%. Różni się stosunek taki sam dla dzieci, będący korzystniejszym dla dzieci rodzin nieinteligentnych. Czy gra tu rolę troska o zdrowe dziecko ze strony rodziców, czy inna odporność na schorzenie, czy też wynik ten należy przypisać wpływom opieki społecznej ze strony poradni trudno jest rozstrzygnąć. Cyfry za rok sprawozdawczy, które przytoczyliśmy stwierdzają sam fakt. Ponadto jako objaw dla Lecznicy niekorzystny uważamy fakt leczenia w przeważającej liczbie wypadków stanów ciężkich, często nawet nie nadających się do postępowania leczniczego, co w tym roku w naszej Lecznicy zanotowaliśmy. Podobne ujęcie sprawy nie zgadza się z zadaniami jakie Lecznica powinna mieć wytknięte, a i tok walki z gruźlicą schodzi na fałszywe tory, skoro lecznica przeciwgruźlicza staje się raczej szpitalem izolacyjnym dla stanów ciężkich, niż właściwem miejscem leczenia stanów do leczenia nadających się. Jeżeli chodzi o Miasto Lwów i Lecznice w Hołosku, coraz więcej w miarę pilnej obserwacji postępów walki z gruźlicą we Lwowie, wylania się potrzeba stworzenia nowej placówki, któraby umożliwiła samej Lecznicy rozwinąć walory terapeutyczne. Taką placówką powinna być nieuleczalnia, pozostająca pod zarządem i złączona organizacyjnie z Lecznicą. Sprawę tę poruszamy jako rzecz wysoce celową, a dla Lwowskiego Towarzystwa walki z gruźlicą nieskończenie ważną i złączoną ściśle z akcją przeciwgruźliczą w mieście, któraby z chwilą uzyskania podobnej placówki stanęła na poziomie swego zdania.

Aby uzyskać lepszy wgląd w istotę ciężkości przypadków leczonych w 1934 w naszej Lecznicy podajemy poniżej tabelę:

Z tego zestawienia widać więc jasno, że ilość przypadków nadających się do leczenia chirurgicznego w tym roku w Lecznicy

	Inteligencja:				Nieinteligencja:				Ra- zem
	Mężcz	Kob.	Dz.	Ra- zem	Mężcz	Kob.	Dz.	Ra- zem	
na stanow. cięż.	54	64	6	124	130	130	16	276	400
leczono odną:	24	24	2	50	27	38	3	68	118
„ wycięc. nerwu	8	12		20	6	9	1	16	36
„ plast. kl. pierś.	1			1					1
„ otok. oliwnym	4	6		10		2			12

była stosunkowo mała, przez co powstał duży odsetek chorych nie nadających się do tego leczenia. Leczone wogóle 63% inteligencji, a 30% nieinteligencji, przeciętnie więc leczono chirurgicznie 46,5% chorych. Pozostałą część chorych leczono klimatyczno-dietetycznie wspomagając leczenie zastrzykami wapnia, arszeniku, cinnozyli, złota i t. p. Na większą skalę w tej grupie chorych stosowano uciski pasami na klatkę piersiową (wyniki tej metody leczniczej podała Krasowska na posiedzeniu Pol. Tow. badań nauk. nad gruźlicą lwowskiego koła dnia 26. II. 1955. P. G. L. 1955). Ta cała grupę stanowią ciężko chorzy. Uderzać może kogoś brak wysokiej śmiertelności w Lecznicy przy tak dużym stanie ciężko chorych. Wyjaśnić tu należy, że czasokres leczenia tych ludzi był zależny od asygnat rozmaitych instytucyj, co spowodowało, że chorzy ci mimo braku poprawy zmuszeni byli opuścić lecznicę często dobiegając kresu cierpienia już w domu w krótki czas po opuszczeniu lecznicy.

Zwracamy uwagę na różnicę cyfr procentowych chirurgicznego leczenia pomiędzy chorymi inteligentnymi i nieinteligentnymi. Sądzimy, że w tym ostatnim przypadku mamy do czynienia ze sprawami zaniedbanymi z powodów, które trudno ustalić. Może grają tu rolę stosunki majątkowe tych chorych, a może brak odpowiedniego uświadomienia. Dodajmy, że jeżeli z tej grupy chorych wyłączymy rolników i ich rodziny wliczone tu, a stanowiące właściwie odrębną może formę gruźlicy wsi, odsetek nieinteligencji nadającej się do leczenia chirurgicznego za rok 1954 w Lecznicy w Hołosku stanie się jeszcze mniejszy. Przyczyny tego skłonna jesteśmy szukać w braku odpowiedniej pomocy materialnej chorym nieinteligentnym, przez co rozwój schorzenia niehamowany leczeniem osiąga w chwili uzyskania w końcu przez danego chorego pomocy, do takich rozmiarów, że leczenie ma małe widoki powodzenia. Nie chcemy w związku z tem twierdzić stanowczo, że walka z gruźlicą idzie złym torem, lecz nasuwa się takie przypuszczenie samorzutnie, skoro zważy się dane jakie tu przedstawiamy. Dłate-

go też ze stanowiska społecznego należy stale podkreślać, że walka z gruźlicą jest kwestją czysto pieniężną, a rzucenie na ten cel większych funduszy może jedynie doprowadzić do lepszych rezultatów.

W dalszym ciągu niniejszego referatu zestawiamy komplikacje jakie w tym roku obserwowaliśmy w toku leczenia chirurgicznego naszych chorych.

	Inteligencja				Nieinteligencja				Ra- zem
	Mężcz	Kob.	Dz.	Ra- zem	Mężcz	Kob.	Dz.	Ra- zem	
na stosowaniu zabiegów chirurg. (odm.) i t. p.	37	42	2	81	33	49	4	86	167
ukazał się plyn	3	2	—	5	4	3	—	7	12
plyn z tendencją do ropienia	6	2	—	8	3	6	—	9	17

U inteligencji zatem komplikacje równie były częste jak u nieinteligencji. Wysnuwanie wniosków jednak z tych cyfr wobec małej ilości przypadków jest nie na miejscu.

Regjonalnie zasięg Lecznicy w Hołosku był w r. 1954 duży, bo obejmował oprócz miasta Lwowa, cały teren Województwa lwowskiego. Mimo ofiarnej pracy kół przeciwgruźliczych prowincjonalnych, ilość chorych skierowanych do nas na leczenie była stosunkowo nie duża, a co ważniejsze obejmowała sporadyczne przypadki zachorowań tak, że na podstawie tego materiału nie można wyrobić sobie dokładnego sądu o możliwości istnienia ognisk gruźlicy na terenie Województwa.

Inaczej jednak sprawa ta przedstawia się na terenie Miasta Lwowa, gdzie napływ mieszkańców z okolic zagruźliczonych był niejako więcej systematyczny. Sprawę rozmieszczenia gruźlicy we Lwowie opisał wyczerpująco Zier (Ruch przeciwgruźliczy. R. II Z. 5.) na co się w tem miejscu powołujemy. Dodac należy że zauważyliśmy zgodność pomiędzy rozmieszczeniem gruźlicy we Lwowie jakie podaje Zier, a napływem chorych do Lecznicy z okolic miasta zagruźliczonych.

Największy napływ gruźliczych pochodził bowiem z okolic dworca głównego (odgałęzień górnej Gródeckiej ulicy), Zamarstynowa i Zniesienia.

Kończąc nasze spostrzeżenia, możemy stwierdzić ponad wszelką wątpliwość jeden fakt, mający dla terenu pracy naszej Lecznicy znaczenie nieposledniej wagi. Jest to powyżej przedstawiony

niestosunek form ciężkich nie nadających się do leczenia jaki zachodził pomiędzy inteligencją a nieinteligencją wypadający na niekorzyść tej ostatniej. U ludzi nieinteligentnych a co idzie w parze w ogromnie przeważającej liczbie wypadków — ubogich, spotykaliśmy w r. 1934, większość przypadków zaniedbanych. Przegląd historii chorób z tego czasokresu, poucza nas o konieczności poprawy tych stosunków. Podnosimy jeszcze raz, że za przyczynę tego stanu rzeczy, uważamy zubożenie warstw nieinteligentnych oraz może pewną rezygnację odpowiadającą duchowi czasu. Dużą rolę gra tu brak odpowiednich funduszków na walkę z gruźlicą w mieście. Jasnym jest, że w podobnych warunkach nie może być mowy o zmniejszeniu się ilości zachorowań na gruźlicę, specjalnie wśród warstw ubogich, lecz owszem możliwość świeżych zakażeń jest stale większa. Wolno nam przypuszczać rozumując w ten sposób, że większy odsetek dzieci leczonych ze sfer nieinteligentnych jak i powyżej w tym roku wykazaliśmy może mieć łatwo swoje źródło właśnie w większej możliwości kontaktu takich dzieci z ciężko chorymi dorosłymi osobami. Postulatem zatem naczelnym walki z gruźlicą na terenie społecznym, winno być staranie się o umożliwienie leczenia ludności nieinteligentnej już we wczesnych okresach choroby, troska o higienę stosunków życiowych, a nawet nie od rzeczy byłaby myśl objęcia przez Instytucje przeciwgruźlicze pewnej kontroli nad małżeństwem nieinteligentnych oraz regulacji liczby urodzin, wśród tych sfer.

Resumé. 1) Zestawiliśmy w doniesieniu niniejszem materiał chorych leczonych w r. 1934 w Lecznicy w Hołosku, dzieląc go na grupę chorych inteligentnych i nieinteligentnych. 2) Wykazaliśmy istnienie zaniedbania choroby w grupie chorych nieinteligentnych. 3) Przytoczyliśmy trudności techniczne, na jakie napotyka leczenie tych stanów wskutek zaniedbania. 4) Uznaliśmy jako przyczynę tego zubożenia warstw nieinteligentnych i brak funduszków na walkę z gruźlicą.

Literatura:

1. Krasowska M.: O gruźlicy wsi leczonej w Lecznicy w Hołosku w ostatnich latach. P. G. L. 1936.
2. Krasowska M.: O stosowaniu ucisku pasem na klatkę piersiową w gruźlicy płuc. Posiedz. Nauk. koła lwowsk. P. T. Badań nauk. nad gruźlicą dnia 26. III. 1935. P. G. L. 1935.
3. Zier D.: O rozmieszczeniu umieralności na gruźlicę w mieście Lwowie w latach 1933 i 1934. Ruch przeciwgruźliczy R. II. 7.5.
4. Bakalowa S. Umieralność z gruźlicy w Warszawie. W. Cz. Lek. Nr. 40. 1935.

T a b e l a I.

Z A W O D Y	Schorzenia gruźlicze				Schorzenia niegruźlicze				R a z e m
	Mężcz.	Kobiet	Dzieci	Razem	Mężcz.	Kobiet	Dzieci	Razem	
Członkowie rodzin w/g tabl. II.	18	115	46	179		3	1	4	183
rolnicy	34	23		57					57
nauczyciele	10	22		32		2		2	34
zarobnicy	20	6		26		1		1	27
urzędnicy pryw.	18	5		23	1			1	24
uczniowie	12	6	4	22					22
służące	1	10		11		9		9	20
emeryci	6	8		14	2			2	16
urzęd. państw.	9	3		12	3			3	15
krawcy	6	8		14					14
kupcy	8	3		11	1			1	12
słuch. Uniwers.	5	2		7	1			1	8
mechanicy	7			7					7
handl. pomocn.	5			5	1			1	6
podurz. kolej.	5	1		6					6
ślusarze	6			6					6
woźni	6			6					6
fryzjerzy	3	1		4					4
kucharscy pomoc.	2	1		3		1		1	4
szewcy	3			3	1			1	4
urzęd. kolej.	4			4					4
budowl. techn.	3			3					3
drukarze	3			3					3
gajowi	2			2	1			1	3
młynarze	2			2	1			1	3
murarze	2			2	1			1	3
muzycy	2	1		3					3
przemysłowcy	1			1	2			2	3
rzeźnicy	1			1	2			2	3
stolarze	1			1	2			2	3
szoferzy	2			2	1			1	3
szybowi pom.	3			3					3
ziemscy właśc.	3			3					3
tartaczni robotn.	3			3					3
adwokaci	2			2					2
blacharze	2			2					2
dziennikarze	2			2					2
gminny policjant	2			2					2
kelnerzy	2			2					2

T a b e l a I. (ciąg dalszy)

Z A W O D Y	Schorzenia gruźlicze				Schorzenia niegruźlicze				R a z e m
	Mężcz.	Kobiet	Dzieci	Razem	Mężcz.	Kobiet	Dzieci	Razem	
kuśnierze	2			2					2
P. P. fukcj.					2				2
piekarze	2			2					2
pielęgn.	2			2					2
woźnicy	2			2					2
artyści		1		1					1
ceglarze					1			1	1
czapkarze	1			1					1
dentyści techn.	1			1					1
dozorcy	1			1					1
hafciarki						1		1	1
hotelowi port.	1			1					1
kołodzieje					1			1	1
kowale	1			1					1
księża	1			1					1
maszynisci pryw.	1			1					1
metalny odlew.					1			1	1
mierniczy					1			1	1
palaczy	1			1					1
restauratorzy	1			1					1
szpitalni dozorczy		1		1					1
tokarze	1			1					1
torebkarze	1			1					1
R A Z E M	245	221	50	516	27	18	1	46	562

Dr. KARCZYŃSKI.

Ocena działalności poradni w Winnikach na podstawie cyfr sprawozdawczych za lata 1933, 1934 i 1935. *)

(Z Poradni Powiatowego Koła Walki z Gruźlicą w Winnikach.
Kierownik: Dr. A. Karczyński).

Jeżeli po trzyletniej działalności podajemy sprawozdanie z wyników pracy, to czynimy to nie dlatego, by się pochwalić re-

*) Szczegółowe sprawozdanie cyfrowe podamy w najbliższym numerze „Ruchu Frzeciugruźliczego“.

zultatami, czy też skarżyć się na te i owe braki — ale by z całą bezstronnością przedstawić jak się na naszym odcinku w rzeczywistości akcja przeciwgruźlicza przedstawia.

Zdając sobie sprawę, że podanie samego sprawozdania cyfrowego nie obrazuje szczegółów poszczególnych gałęzi pracy, chcielibyśmy tutaj podać raczej wnioski sprawozdawcze, osiągnięte przy sposobności analizy sprawozdań cyfrowych, za lata 1933, 1934 i 1935.

Uważamy bowiem, że o ile wszelkie dane powinny być poparte cyframi, o tyle naodwrot dane cyfrowe musimy uzupełnić komentarzami, gdyż dopiero dokładna i wszechstronna analiza badań statystycznych dać może prawdziwy obraz pracy i wykazać celowość istnienia pewnych placówek.

Ocena działalności Poradni nie może być powierzchowna i opierać się li tylko na uwzględnieniu cech zewnętrznych, t. zn. urządzenia, wyposażenia, wysokości frekwencji i t. p. Właściwa ocena powinna mieć raczej na uwadze dodatnie wyniki osiągnięte przez Poradnię, w jej akcji przeciwgruźliczej.

Dlatego też wyniki pracy Poradni dobrze wyposażonych w personel i środki techniczne, wykazujących się ogromem pracy mogą być mimo wszystko problematyczne, jeżeli brak tam efektu końcowego.

Opieka Poradni nad środowiskiem powinna być przede wszystkim długotrwała, usilna i wszechstronna.

W myśl powyższych wywodów staraliśmy się pracę w naszej Poradni tak zorganizować, byśmy mogli roztoczyć opiekę w całej pełni i utrzymywać stałą łączność ze środowiskiem raz objętym w opiekę nawet przy lekkomyślnem stronienu pacjentów mniej uświadomionych przed Poradnią.

Tutaj też wypada zaznaczyć, że lata sprawozdawcze obejmują zarazem pierwszy rok istnienia Poradni, a więc lata najtrudniejsze i nasuwające szereg trudności. Uwzględniwszy nadto, że teren działalności Poradni w Winnikach obejmuje specyficzne warunki podmiejskie, ludność cdnoszącą się początkowo z pewną nieufnością do placówki nowej i dotąd nieznannej, musieliśmy pracę naszą zacząć od intensywnej propagandy i nawiązania kontaktu z najszerszymi warstwami miejscowego społeczeństwa.

Punktem zaczepnym były dla nas dane statystyczne o zgonach gruźliczych, zapomocą których przystąpiliśmy do „wylapy-

wania“ środowisk zagruzliczonych. Drugi pomost stworzyliśmy sobie przez masowe badanie dziatwy szkolnej, które to badania dostarczyły nam z jednej strony bardzo bogatego materiału, a nadto umożliwiło nam nawiązanie łączności z domem, rodziną itd. i tą drogą mogliśmy stopniowo zająć się całym szeregiem zagadnień z terenu, a przede wszystkim teren dokładniej poznać, a poznawszy zorientować się, jakimi drogami nasza akcja toczyć się w przyszłości powinna.

Jeżeli mowa o badaniu dziatwy szkolnej, zaznaczyć chcemy, że badania te przeprowadzaliśmy w ten sposób, że założyliśmy dla szkół kartotekę ruchomą niestałą, w której rejestrowaliśmy wszystkie dzieci, a te u których stwierdzaliśmy zmiany kliniczne względnie dodatnie odczyny biologiczne rejestrowaliśmy w kartotece stałej ogólnej, przez co nie obarczaliśmy się zbędnym balastem i nie doszliśmy do fantastycznych cyfr zarejestrowanych. Poddając ocenie wyniki badań dzieci szkolnych, powiedzieć możemy, że u wymienionych stwierdziliśmy stan normalny w około 25%, zmiany kliniczne posunięte w około 1%, stany zolzowate w 65%, oraz w kilku procentach nieznaczne zmiany kliniczne z równoczesnem powiększeniem gruczołów.

Co się tyczy odsetku dodatnich odczynów Pirquet'a to zgodnie z ogólnem doświadczeniem stwierdzaliśmy i na naszym materiale, że odsetek odczynów dodatnich wzrasta z wiekiem. Maximum wrażliwości wykazują chłopcy w wieku od 13—15 lat. U dziewcząt wrażliwość wzrasta również z wiekiem, nie posiada jednak przebiegu tak typowego jak u chłopców.

Przystępując z kolei rzeczy do szczegółowej analizy poszczególnych pozycji sprawozdań cyfrowych uderza przede wszystkim stale zwiększająca się liczba udzielonych porad lekarskich. Zestawiając zaś liczbę udzielonych porad z liczbą zarejestrowanych pacjentów określić możemy stopień zainteresowania się stanem pacjentów przez daną Poradnię.

W Poradni naszej wypada przeciętnie dwie do trzech porad lekarskich na jednego pacjenta, a więc ilość zadowalniająca. Widzimy też, że w Poradni naszej ilość porad zwrasta nieproporcjonalnie do zwiększającej się liczby zarejestrowanych chorych, co wskazuje na ścisły kontakt między pacjentami a Poradnią.

Liczby nowozapisanych zwiększają się, jedynie w ostatnim roku mimo iż ogólna liczba nowozapisanych wzrosła, to liczba nowozapisanych przypadków gruźliczych nieco zmalała. Jest to na pierwszy rzut oka pewne minus Poradni, ale częściowo tłumaczy-

my sobie to po pierwsze: nader ostrożnym rozpoznawaniem gruźlicy, dalej wciągnięciem w opiekę Poradni członków rodzin, przez co rozrzedziliśmy ilość zarejestrowanej gruźlicy, wreszcie spadek ów tłumaczymy wzrostem popularności Poradni, a więc zgłaszaniem się pacjentów zasadniczo zdrowych, jedynie tylko w celu skontrolowania swego stanu zdrowia, a więc znowu pewne rozrzedzenie w stosunku do zarejestrowanej gruźlicy.

Jeżeli chodzi o wypisanych, to stosujemy tutaj daleko posuniętą ostrożność, ale z drugiej strony zwracaliśmy baczna uwagę, by nie obarczać się niepotrzebnym balastem i sztucznie nie wyolbrzymiać danych statystycznych. Ponadto staraliśmy się, by kontakt z pacjentami nie był tylko teoretyczny, t. zn. nie polegał tylko na zarejestrowaniu w Poradni, w szczególności liczba wypisanych z rozpoznaniem gruźliczem jest znikoma, bo nie sięga nawet 1%, a to jest dla nas najważniejsze.

Zgony z powodu gruźlicy zawsze mieliśmy z naszego terenu w rejestracji tak że żaden nie uszedł naszej wiadomości co zaliczamy na plus naszej działalności wywiadowczej. Wśród naszych chorych największy odsetek przypada na gruźlicę dróg oddechowych bez prątków w płwocinie następnie idzie gruźlica gruźliaków przyoskrzelowych, na trzecim miejscu gruźlica z prątkami w płwocinie i wreszcie na ostatnim inne postaci gruźlicy.

Jeżeli teraz przejdziemy do pracy leczniczo-zapobiegawczej, to w ogólności trzymaliśmy się zasady, iż badanie lekarskie i rejestrowanie to akt przygotowawczy do właściwej walki z gruźlicą, którą prowadziliśmy a) w stosunku do samego chorego i b) w stosunku do jego najbliższego otoczenia. Wobec chorego staraliśmy się o umieszczenie go w szpitalu czy sanatorium, a pacjentów biednych umieszczaliśmy bądź w klinice bądź też w Lecznicy lwowskiego Twa walki z gruźlicą w Hołosku, z kontyngentu dni przyznanych nam przez wojewódzkie Twa przeciwgruźlicze. Przestrzegaliśmy przytem zasady, iż nie wolno nam umieszczać chorych u których rokowanie było złe a wykorzystywaliśmy te miejsca jedynie dla pacjentów rokujących poprawę stanu zdrowia. Uważamy, że zasada ta powinna być ściśle przestrzegana, gdyż wtedy koszt leczenia użyty jest celowo.

Opieka nad otoczeniem chorego przejawiała się w stałej kontroli lekarskiej, w dostarczaniu ubogim leków, tranu i t. d. a nadto w miarę możności troszczyliśmy się o umieszczenie dzieci w kolonjach wypoczynkowych czy też półkolonjach, względnie też o podniesienie odżywiania i zapewnienie higieny osobistej.

Wogólności przy całej akcji przeciwgruźliczej przyjęliśmy zasadę, że walka z gruźlicą to walka o zdrowe i silne dziecko, zważywszy, że śmiertelność na gruźlicę osiąga swój szczyt dwukrotnie t. j. raz w okresie wczesnego dzieciństwa i drugi w okresie dojrzewania a więc obejmuje cały okres przedszkolny i szkolny.

Jak już miałem sposobność na innem miejscu o tem mówić, przystępując do celowej akcji przeciwgruźliczej musimy oprzeć się na pewnej kalkulacji statystycznej wykazującej celowość i rentowność pod względem społecznym. W pierwszym więc rządzie ująć musi akcja przeciwgruźlicza szereg zagadnień z życia codziennego od których zależy powodzenie całej akcji. Dlatego też w pracy naszej stawialiśmy sobie pewne sprecyzowane zadania. Zdawaliśmy sobie sprawę z rozmaitych trudności i dlatego stawiane zadania były małe, aby wywiązać się z nich można było w zupełności. Pierwszem takim zadaniem było objęcie całego kontyngentu chorych gruźliczych z najbliższego terenu, t. zn. z samych Winnik. W r. 1932 podałem (Gruźlica 1932) za Wroczyńskim i Sielickim schemat pracy teoretycznej wzorowej Poradni i wykazałem, że zasadniczem zadaniem Poradni będzie z punktu widzenia lekarskiego wykrycie i rozpoznanie gruźlicy — z punktu widzenia społecznego opieka nad chorym i jego otoczeniem. Aby to się stało musi poradnia objąć opieką ilość osób, proporcjonalną do liczby zgonów gruźliczych w danym rejonie, udzielić porad lekarskich dwa razy tyle ile osób zarejestrowano, odbyć wywiadów około 4 na jednego zarejestrowanego, przebadać pewną ilość płwocin i wykonać taką samą ilość badań radjologicznych. Jeżeli teraz przyjrzymy się pracy naszej poradni przez pryzmat owej wzorowej poradni, stwierdzić musimy, że poradnia nasza w Winnikach wywiązała się z włączonych na siebie obowiązków prawie w zupełności. Jedynie było nieco za mało badań płwocin i prześwietleń. Na usprawiedliwienie podnieść musimy, że chorzy do prześwietleń kierowani bywają do Lwowa do poradni lwowsk. Ta przeciwgr. co jest często połączone z trudnościami natury technicznej. Zaznaczyć też wypada, że prowadzenie naszej poradni kosztuje bardzo mało i że koszt opieki nad jednym chorym nie dosięga nawet 25% kosztów owej wzorowej poradni. Uwzględniając, że poradnia postawiona jest na wyżynie pełnowartościowej poradni, koszt ten jest za mały i życzeniem naszym jest aby otrzymać większe subwencje dla uruchomienia nowych gałęzi pracy, usprawnienia techniki i umożliwienia poradni większej pomocy ludności.

Widząc w ostatnich czasach, że przyrost nowozapisanych spada mimo, iż cyfry porad lekarskich utrzymują się na dotychczasowym poziomie, wysunęliśmy logiczny wniosek, iż teren najbliższy został objęty i przez nas poznany. Temsamem uważamy pierwsze nasze zadanie za spełnione, obecnie zaczęliśmy rozprze-strzenianie się w najbliższą okolicę. Dzięki poparciu Starostwa i Inspektora powiatu lwowskiego, pielęgniarce naszej powierzono kontrolę higieny szkolnej we wioskach otaczających Winniki i w ten sposób zarzuciliśmy kotwicę naszej akcji na wieś teren dotąd mało znany i nieopracowany. Pielęgniarka odbywa przegląd dzieci, a podejrzane kieruje do poradni, nawiązując zarazem kontakt z domem dziecka. Wyniki są wcale zachęcające, gdyż zaczynamy obejmować coraz więcej środowisk wiejskich i widoczne jest pewne zrozumienie dla naszej akcji, gdyż cały szereg osób z tych okolic zwraca się do poradni o kontrolę swego stanu zdrowia. Widzimy więc, że ten wypróbowany przez nas sposób nie zawodzi i daje dobre wyniki, co zachęca nas do dalszej w tym kierunku pracy. W związku z tem wyłania się zgoła nowe zagadnienie gruźlicy wsi, zagadnienie leżące dotąd odłogiem a bardzo ciekawe, dla Państwa zaś naszego prawie wyłącznie rolniczego, nader ważne. W związku z przyznaniem stypendjum przez Fundację Jakóba hr. Potockiego Drowi Ptaszkowi na badania nad gruźlicą wsi jest nadzieja, że zagadnienie gruźlicy wsi ruszy z martwego punktu a wyniki badań niewątpliwie rzucą światło na drogę po jakiej powinna potoczyć się racjonalne akcja przeciwgruźlicza na wsi. Kończąc nasze wnioski sprawozdawcze za trzylicie istnienia poradni uważamy, że poradnia nasza z zadań wywiązała się dobrze. Pewne braki i niedociągnięcia tłumaczymy pierwszymi latami istnienia poradni i nieprzygotowaniem terenu, nadto skąpem subwencjami i brakiem środków, co często hamuje szerszą iniejętywę. W pracy naszej staraliśmy się o utrzymanie łączności z instytucjami społecznymi, którymto w tem miejscu za współpracę dziękujemy.

Uważałbym, że sprawozdanie nie byłoby zupełne, gdybym nie podkreślił ogromu zasług w opiece społecznej dypl. pielęgn. P. Ejsmontówniej, która swoim zapalem do pracy i energją pokonywała szereg trudności by pomóc ludności i zacieśniać węzły tej ludności z poradnią. Ponieważ w najbliższych dniach opuszcza naszą poradnię, życzymy jej na nowej placówce owocnych wyników pracy, a pamięć o żmudnym okresie pracy w poradni w Winnikach niech będzie dla niej bodźcem do dalszej pracy pielęgniarkom polskim na chwałę, a społeczeństwu na pożytek.

DR. L. PTASZEK sekretarz T-wa

Sprawozdanie z posiedzenia naukowego lwowskiego koła Towarzystwa badań naukowych nad gruźlicą z dnia 26 XI. 1935

Przewodniczący Prym. Dr. Węgrzynowski zagaja posiedzenie, na które jawili się zaproszeni przez koło członkowie Twa obrony ziem wschodnich, oraz sekcji eugenicznej lwowskiego Towarzystwa higienicznego i podnosi korzyść jaka płynie z podobnej współpracy. Udziela głosu następnie profesorowi Żurawskiemu.

Referent przedstawia stan i podaje szereg przyczyn dla których w powiecie lwowskim zmniejsza się ludność polska na korzyść innych narodowości (rusinów i żydów). Opierając się na metrykach szkolnych, stwierdza zmniejszanie się ilościowe ludności polskiej bezwzględne i względem innych narodowości. Podaje niekorzystne wyniki osadnictwa, bo 37^{1/2}% osadników opuściło tereny skolonizowane, sprzedając swoje role ludności głównie ruskiej. Gra tu dużą rolę brak wykorzystania emigracji narodowości niepolskiej, nawet wtedy gdy ci własnym kosztem byli zdecydowani akcją emigracyjną prowadzić. Nie bez znaczenia pozostaje zwiększenie się śmiertelności niemowląt, przy słabszym przyroście w dzielnicach zachodnich niż we wschodnich Województwa lwowskiego. Śmiertelność niemowląt jest u ludności polskiej zdecydowanie większa niż u ludności ruskiej, a pewne niepolskie grupy (Siemianówka, Prusy, Zboiska, Pustomyty, Zubrza), w gminach czysto prawie polskich wzrastają tylko przez brak śmiertelności u niemowląt ruskich. Ogółem z tych powodów powiat lwowski stracił 3% ludności polskiej. Referent wyjaśnia powody śmiertelności polskich niemowląt, podając za przyczynę tego faktu choroby jak gruźlica kiła i t.p. Wielkie znaczenie ma tu też bliskość wielkiego miasta i związana z tem dążność do handlu produktami wsi. Rodzice pozostawiając swe dzieci bez opieki, na dużą część dnia, by zająć się sprzedażą swych produktów narażają je przez zaniedbanie na choroby a często na zejście śmiertelne przez zaniedbania tych chorób. Dokarmianie dzieci, w tych warunkach też pozostawia wiele do życzenia. Depopulacja ludności polskiej na przykładach przedstawia się następująco: w Maleczkowicach ludność polska zmalała z 460 na 459 głów, a ludność ruska wzrosła o 10%. W Nawarji przyrostu ludności polskiej w ostatnich czasach nie

było, a ludność ruska wzrosła o 190%. Referent podaje szereg innych analogicznych przykładów i zestawia je ogólnie tak, że z tego wynika, iż w ostatnich czasach na terenie powiatu lwowskiego przyrost ludności polskiej waha się w granicach od 10% do 165%, a ruskiej od 75% do 285%. Uważa on te fakty za objaw niepokojący i obwinia o to zarówno szkoły jak i kościoły, którym przypisuje małe zainteresowanie się tym przedmiotem.

Jako skuteczny projekt walki z tym objawem w powiecie lwowskim uważa referent stworzenie w 40 punktach powiatu w gminach polskich szeregu stacji opieki nad matką i dzieckiem, któreby przez pomoc fachową jak i materialną potrafiły zwalczyć śmiertelność dzieci polskich. Ponadto te instytucje powinny przez odpowiednie uświadomienie ludności dążyć do przyrośtu urodzin, którym kultura a z nią szereg środków specjalnych zapobiegawczych dużo stoi na przeszkodzie.

Na zakończenie oblicza referent przypuszczalne koszty utrzymania podobnych stacji, które nie powinny przekraczać 700 zł miesięcznie. Używając do pracy innych sił lekarskich jak i pomocniczych n. p. położnych, koszty byłyby jeszcze mniejsze.

W dyskusji Prym. Dr. Węgrzynowski uważa dążności towarzystwa popierania ziem wschodnich za bardzo ważne i łączy je z tematem, będącym w opracowaniu przez lwowskie koło Pols. Twa Badań Nauk, nad gruźlicą, a mianowicie z problemem gruźlicy wsi. Referat prelegenta ma dla Towarzystwa, któremu mówca przewodniczy nie tylko znaczenie polityczno-społeczne lecz i naukowe, tem bardziej, że gruźlica tworzy u pewnych ras pewne odrębne typy przebiegu. Podkreśla wpływ kultury jako moment hamujący dla rozwoju elementu polskiego.

Zestawia ten fakt z przyrośtem ludności w innych Państwach jak n. p. we Włoszech i Niemczech, gdzie przyrost ludności jest naturalnym wynikiem należytego zrozumienia interesów Państwa przez obywateli. Bliskość dużego miasta i związane z tem warunki aprowizacyjne, wpływają ujemnie na zdrowotność niemowląt i dzieci, objaw z którym n. p. Holandia walczy skutecznie przez urzędowe zakazy wywozu ze wsi pewnych ilości mleka. Jako najskuteczniejszy środek do walki w kierunku uświadomienia ludności na naszym terenie, uważa stworzenie 'otnych kolumn, które za opłatą 600 zł, a więc za opłatą kosztów jednej poradni obsłużyć by mogły sześć takich stacji.

Naczelnik wojew. Wydziału Zdrowia Dr. Majewski, uspakaja opinię w sprawie depopulacji polskiej na terenie województwa lwowskiego. Stwierdza zmniejszenie się ilości mat-

żeństw, przez co zmniejszyła się liczba urodzin dzieci. Zaznacza, że urzędowe zestawienie faktów poruszonych przez prelegenta jest w toku, jednakże cyfr na razie nie może podać. Zaznacza, że kryzys gospodarczy wzmógł akcję ośrodków zdrowia i przychodni, które udzielają obecnie znacznie więcej porad i taniej. Tą drogą możnaby w kierunku podanym przez prelegenta wiele zrobić, jednak i tu potrzebaby było pieniędzy, których nie ma. Sprzeciwia się użyciu położnych do ról pielęgniarek społecznych, a proponowałby zająć tą akcją lekarzy okręgowych, dodając im fachowe pielęgniarki.

Starosta Pow. Eckhardt radzi zamiast stwarzać stacje opieki, na które teraz i tak nie ma pieniędzy, użyć niewielkich kapitałów które mogłyby stać obecnie na ten cel do dyspozycji na dożywianie dzieci.

Dyr. U. S. Dr. Szumski przypisuje w dużej mierze winę odłączeniu ubezpieczenia rolników od U. S. Stawia konkretny wniosek, by towarzystwa pracujące w kierunku uzdrowienia obywateli, założyły wspólny związek ze wspólnym kapitałem. Proponuje użycie lotnej kolumny głównie do celów propagandowych. Celem usprawnienia opieki nad niemowlętami i dziećmi na wsi proponuje stwarzanie kooperatyw polskich na wzór innych już istniejących.

Dr. Chwalibogowski uważa temat za bliski pracy kliniki dziecięcej i stwierdza, że jeżeli chodzi o obserwację kliniczną, to ilość porad udzielonych dzieciom rolników stale maleje bardzo. Można powiedzieć, że 99% dzieci wiejskich nie leczy się dla braku pieniędzy. Zastanawia się czy akcja ma objąć tylko dzieci polskie. Zadanie takie o jakim jest mowa powinna spełnić tylko lotna kolumna, przez propagandę i uświadomienie matek.

Dr. Kurzeja jest za tworzeniem stacji jednak brak funduszków zawsze temu stoi na przeszkodzie. Podaje przykłady, gdzie akcja nawet na dużą skalę rozpoczęta upadła dla braku pieniędzy.

Dr. Kwiatkowski stwierdza, że jeżeli chodzi o choroby weneryczne, chłopcy mało chorują. Uważa, że należy raczej zwrócić uwagę na liczbę urodzin, niż na śmiertelność dzieci. Podnosi znaczenie kooperatywy dla rodzin W. Dreher zauważa, że przyłączenie podmiejskich gmin do Lwowa wpływa w znacznej mierze na zmianę cyfr narodowości na niekorzyść powiatu.

Dr. Majewski zaznacza, że szczegółowe prowadzenie statystyk jest w toku.

Ks. Schmydt uważa, że należy starać się głównie o to by dzieci urodzone już nie ginęły. Stwierdza zmniejszenie się urodzin, z wprowadzeniem do wsi egzaminowanych położnych, które może — jego zdaniem — przez uświadomienie ludności środkami zapobiegającymi zajściu w ciążę ponosząc winę zmniejszenia się urodzin.

Prym. Dr. Węgrzynowski uważa lotną kolumnę za najracjonalniejszą.

Prof. Żurawski stwierdza na zakończenie dyskusji ważność sprawy i nawołuje czynniki rządowe do usilnej pracy w kierunku zmiany obecnych stosunków w powiecie lwowskim na lepsze. Broni swego stanowiska w sprawie stworzenia większej ilości stacji opieki nad matką i dzieckiem w powiecie lwowskim.

DR. L. WĘGRZYNOWSKI.

Sprawozdanie z działalności lwowskiego Towarzystwa walki z gruźlicą za rok 1934.

I. Poradnia i Przychodnia przeciwgruźlicza.

Rok 1934 to rok dalszej walki poradni z coraz to cięższymi i trudniejszymi warunkami pracy tak ze względów finansowych towarzystwa jak i coraz gorszych warunków społecznych. Pomimo to praca poradni nie zacieśniała się w zmienionych warunkach, lecz owszem była intensywniejszą, wykazując wzmożoną działalność na terenie 2/5 miasta pozostawionych w opiece poradni. Personal poradni pozostał w składzie roku poprzedniego, to znaczy 2 lekarzy, 1 pielęgniarka, 2 praktykantki. Personal pielęgniarski obsługiwał poza poradnią przeciwgruźliczą poradnie i ambulatorja Polikliniki, których istniało 8. Mimo jednak zwiększenia się pracy przychodni na miejscu, ekspansja poradni na teren, była znacznie większą niż w roku poprzednim. Liczba bowiem odwiedzin domowych, wzrosła do 1559 a więc o 54% w porównaniu z rokiem poprzednim. W szpitalach i sanatorjach umieszczono dzięki poparciu poradni chorych o 5% więcej niż w roku poprzednim. Zrozumiałem jest, że w tych warunkach, tem bardziej, iż współpraca z innymi instytucjami, obowiązanymi do współpracy, przedewszystkiem z Ubezpieczalnią społeczną lwowską była bardzo luźną, z winy tych instytu-

eji, przeciążenie pracą personelu własnego było bardzo duże. Przy stałym zmniejszaniu się subwencji, a równocześnie konieczności zwiększania świadczeń na rzecz pacjentów wobec pogłębiania się przesilenia gospodarczego ogólnego, położenie finansowe poradni stawało się coraz gorsze, tak że samowystarczalność poradni staje się rzeczą prawie niemożliwą. Brak gotówki a równocześnie brak zrozumienia istotnych zadań walki z gruźlicą przez czynniki do tego powołane utrudniał wysoce, a często i uniemożliwiał rozwinięcie odpowiedniej akcji na terenie zwalczania gruźlicy dziecięcej, a i w wielu przypadkach gruźlicy u dorosłych byliśmy bezsilni. Wprawdzie przyznajemy, że w kwestji braku schronu dla niemowląt rodzin gruźliczych i sanatorjum dziecięcego powtarzamy ją corocznie, jednak sprawę tę uważamy za rzecz tak wielkiej wagi i zasadniczą, że stale przypominanie tego aż do uzyskania podobnych placówek, uważamy sobie za święty obowiązek. Jasnym jest co z żalem stwierdzamy, że w miarę wzrostu pracy poradni w terenie i na miejscu musieliśmy zmniejszyć pracę na polu propagandowym, wymagającej przede wszystkim odpowiednich funduszków.

SPRAWOZDANIE

CYFROWE PORADNI I PRZYCHODNI LWOWSKIEGO T-WA WALKI Z GRUŻLICĄ ZA ROK 1934.

W ciągu roku spraw. 1934 Przychodnia była czynną dni	281
Leczono mężczyzn	928
„ kobiet	1246
„ dzieci	601
Ogółem więc leczono osób	2775
Z tej liczby leczono chorych na gruźlicę osób	1270
Udzielono porad	4946
Prześwietlono Roentgenem	1951
Zbadano plwocin	184
Dopelniono odm	1118
Wykonano punkcje	18
Odwiedzin domowych wykonano	1559
Umieszczono chorych w sanatorjach	605
„ „ w szpitalach	58
Ulokowano dzieci na kolonjach	115
Wykonano odczytów i pogadań	10
Przy ogólnej liczbie słuchających	770

Zamknięcie rachunkowe Poradni i Przychodni lwowsk. T-wa Walki z gruźlicą za rok 1934.

Wydatki

Dochody

Place	16.416,25 zł	Wkładki pacjentów	2.722,90 zł
Ubezpie. społeczne	1.258,22 „	Rtgen i kwarcówka	3.105,65 „
Porto telef. depesze	485,35 „	Odmy. badania i ryczałt	
Przybory biurowe	112,85 „	z U. Społ. Lwów	7.051,15 „
Laboratorjum	558,94 „	Znaczki. broszury, im-	
Światło, opał	940,14 „	prezy	2.919,59 „
Porządki i naprawy	640,01 „	Miesiące przeciwgruź-	
Lampa do Rtgena	800.— „	liczy	2.609,45 „
Wydawnictwa	565.— „	Różne zwroty	1.062,04 „
Karty tramwaj. dla pielęgniarek i służby	450,25 „	Niedobór	3.562,25 zł
Miesiące przeciwgruźliczy	185,89 „		
% od inkasa wkładek	94,55 „		
Różne	725,58 „		
Razem	22.811,01 zł	Razem	22.811,01 zł

Wydatki	22.811,01 zł
Dochody	19.448,76 „
Niedobór	3.562,26 zł

Pokryto: Subwencję
Min. Op. Społ. 2.200

Pokryto wkładkami
członków T-wa 1.094 20 5.294,20

Niepokryte zł. 68,05

Preliminarz budżetowy Poradni i Przychodni lwowskiego T-wa Walki z gruźlicą na rok 1935.

Dochody:

Wydatki

Wkładki	2.000 zł	Place	16.226 zł
„ członków	1.200 „	Świadczenia społeczne	1.200 „
Rtgeny i kwarcówki	2.100 „	Porto, telef. telegr.	500 „
Odmy: Ub. Społ.	5.600	Przybory biurowe	150 „
„ prywatni:	4.000 7.600 „	Światło, opał	1.000 „
Znaczki, broszury, pa-		Laboratorjum	450 „
piery	1.500 „	Porządki, reperacje	500 „
Dni przeciwgruźlicze	1.500 „	Wydawnictwa, broszury	500 „
Inne	700 „	Inne	500 „
Razem	16.600 zł	Razem	21.026 zł
Niedobór	4.426 zł		

II. LECZNICA W HOŁOSKU WIELKIEM

Lecznica w Hołosku pracując stale bez prawie żadnych subwencji, postąpiła gospodarczo w roku 1954 w dalszym ciągu naprzód, przez nowe zdobycze wiele zyskują na swoim wyglądzie zewnętrznym i urządzeniach wewnętrznych. Długi bowiem szereg lat dotychczasowej pracy, nie doprowadził do ukończenia dzieła, które stale wykazuje braki mimo corażto świeżych nabytków. Walcząc jednak z trudnościami finansowymi, Zarząd Towarzystwa dąży wytrwale do tego, aby doprowadzić Lecznicę w Hołosku do wyglądu i stanu odpowiadającego swojemu celowi, co dzisiaj — musimy wyznać — nie jest jeszcze w zupełności osiągnięte.

I tak wygląd pawilonów latem wśród kwiatów i zieleni czy białą zimą, budzić musi w każdym zachwyty, tem bardziej, że tło zalesionej góry dodaje im wiele powabu. W tem wszystkim spełnia doskonale także swoje zadanie ogrodnictwo prowadzone we własnym zakresie, dając możność ozdobienia balkonów pawilonu, jak i terasów z gustownie rozmieszczonymi o bawiących oko różnobarwnymi klombami, wśród których wiją się ścieżki lśniące białym piaskiem.

Uzyskanie tego i doprowadzenie do tego stanu plantacji naszych przedtem trudne do osiągnięcia, stało się obecnie możliwem przez wybudowanie odpowiedniego warsztatu pracy do tego celu, a więc przez cieplarnię. Budowę pokryliśmy z własnych funduszy kosztem ok. 1.500 zł.

Dalszą zdobyczą gospodarczą było w tym roku sprawozdawczym wykonanie połączenia drogi leśnej wykończonej w roku poprzednim. Dla łatwiejszego uzmysłowienia korzyści z tego opi ujemy, że droga wykończona w roku ubiegłym, biegnie dalekim łukiem przez las okrążając górę przed którą rzędem stoją pawilony, tworząc cięciwę tego łuku. Końce tego łuku połączono po jego cięciwie pasem szerokim na parę metrów, który wysypano kamieniami i ubito, tworząc tem zamkniętą w sobie całość okrążającą górę która wznosi się za pawilonami.

Koszta budowy tej drogi nie przeniosły kwoty 400 zł.

Dołączenie instalacji elektrycznej do sieci Elektrowni okręgowej we Lwowie, umożliwiło nam starania o aparat Rtggenowski, które jednak w tym roku sprawozdawczym nie doczekały się realizacji.

Podobnie sprawa odpowiednio celowej kanalizacji nie została jeszcze pomyślnie rozwiązana.

Kierownikiem lekarskim i administracyjnym w roku 1934 był nadal Dr. Lesław Węgrzynowski dyrektor i Prymarjusz lecznicy. Zastępowała go I-sza asywentka Lecznicy Drka Marja Krasowska, a funkcje asystenta lecznicy spełniał ponadto Dr. Ludwik Ptaszek. W charakterze lekarzy praktykantów pracowali: Dr. Szpunar i Dr. Rychlik, przydzieleni tu na praktykę przez Szpital Ubezpieczalni społecznej we Lwowie i przez Szpital Powszechny we Lwowie.

Personel pielęgniarski tworzyły: jako przełożona p. Leokadja Sienkiewiczówna, a jako pielęgniarki oddziałowe pp. Kazimiera Masiukówna, Nela Kulikówna i Jadwiga Dąbrowska.

W dziedzinie administracyjnej księgowość w dalszym ciągu prowadził p. Roman Baczyński, przy pomocy p. Marji Pankiewiczówny, Zarząd administracyjny spoczywał w rękach p. Stanisława Cybulskiego.

Ilość łóżek latem wynosiła 150, a zimą 98.

Ruch chorych w r. 1934.

1. Leczone po raz pierwszy mężczyźni	272
2. " " " " kobiety	259
3. " " " " dzieci	51
4. Razem	562
5. Leczone powtórnie chorych	51
6. Razem leczono	613
7. Przeciętny pobyt chorego w Lecznicy wynosił dni	34
8. Przeciętny stan chorych dziennie wynosił osób	57

Zestawienie chorych, którzy przebywali w Lecznicy w r. 1934.

Prywatni	Zarząd m. Lwowa		Dyr. kolej.	Urząd Woje-wódzki	Ubezpieczenia				Wojew. T-wo przeciętne	Bezplatni i inni	Razem
	Wydział IV.	Wydział VII.			społeczne		Wojsk.	Akadem.			
					Lwów	Inne					
249	95	13	35	58	33	66	4	1	45	14	613

ROK 1934 miesiące	Ilość dni żywienia		Razem dni żywie- nia	Wstrzykiwania			Płyny	Oloki		Uciski pasem	Badania laborat				
	chorych	perso- nelu		dożył- ne	pod- skorne	śró- d- m- nowe		powietrzne założ.	dopeln.		ciwne	mocz	plwoc	krwi	O. B.
Styczeń	1.194	805	1.999	39	19	2	1	1	7	2	16	34	33	4	2
Luty	818	730	1.518	70	43	—	7	2	9	—	—	15	22	13	7
Marzec	1.328	789	2.117	88	64	34	7	7	27	4	—	59	73	16	28
Kwiecień	1.878	856	2.734	103	109	92	2	5	32	2	8	60	58	7	47
Maj	2.019	966	2.985	108	100	46	3	—	29	3	3	72	56	2	57
Czerwiec	1.731	944	2.675	69	25	32	1	3	37	—	12	56	56	30	56
Lipiec	1.970	986	2.956	87	16	36	1	4	65	—	—	75	60	30	70
Sierpień	2.025	1.010	3.035	110	34	34	2	—	49	2	—	62	62	40	20
Wrzesień	1.522	870	2.392	73	29	42	3	—	44	2	—	31	31	20	28
Październik	1.475	761	2.236	68	27	56	—	—	31	—	—	85	85	26	85
Listopad	2.718	752	3.470	108	31	—	—	5	48	—	—	40	50	20	50
Grudzień	2.211	775	2.986	124	23	18	2	8	51	2	—	53	53	53	18
Razem :	20.889	10.244	31.133	1.056	520	392	29	35	429	17	39	642	643	61	468

*Wykaz kosztów administracyjnych Lecznicy w Holesku Wielkim
za rok 1954.*

Place	44.068.42	zł.
Świadczenia społeczne	4.074.55	„
Porto, depesze i telegr.	850.52	„
Przybory i drobne druki	586.04	„
Porządki i drobne naprawy	1.454.57	„
Stemple i blankiety	881.39	„
Koszta protestów i sądowe	1.607.86	„
Wydatki gospodarcze	1.595.75	„
Konserwacja	6.985.15	„
Różne	1.191.88	„
	<hr/>	
Razem	65.275.21	zł.

*Obliczenie kosztów własnych utrzymania jednego pacjenta
w Lecznicy w Holesku za rok 1954.*

Dni żywienia i leczenia pacjentów	20.889
Dni żywienia personelu i robotników	10.244
	<hr/>
Razem	31.133
Koszta żywienia 1 osobodniówki licząc produkt surowy	zł 1.538

Zywienie jednego pacjenta		2.292	zł.
Place	2.110	zł.	
Świadczenia społeczne	0.191	„	
Porto, depesze, telef.	0.041	„	
Przybory biurowe, księgi i druki	0.028	„	
Porządki i naprawy	0.070	„	
Stemple i blankiety	0.042	„	
Wydatki gospodarcze	0.076	„	
Konserwacja	0.534	„	
Różne	0.057	„	2.949 „
Leki o zabiegi		0.495	„
Światło, opał		0.780	„
Komunikacja		0.275	„
Koszta protestu		0.069	„
Odsetki		1.262	„
Amortyzacja		1.545	„
		<hr/>	
Razem		9.465	zł.

**Bilans zamknięcia
LECZNICY**

I.	Kasa	1.699,01 zł.	
		109,06 „	1.808,07 zł.
II.	Zapasy żywności	1.793,— „	
	opału	927,50 „	
	apteki	6.117,30 „	
	inwent. żywego	918,— „	9.755,87 „
III.	Banki (PKO)		79,71 „
IV.	Rymesy		270,— „
V.	Dłużnicy pacjenci	69 912,63 „	
	dostawcy	1.693,22 „	
	korespondenci	1.0981,37 „	
	bież. personelu	576,60 „	83 163,82 „
VI.	Ruchomości		71 531,11 „
VII.	Nieruchomości		50 635,130
			672.959,88 „
WYDATKI.			
1.	Koszty administracyjne		63 275,71 „
2.	Żywnienie		47 895,65
3.	Światło, opał, woda		16.323,72 „
4.	Komunikacja		5 756,78 „
5.	Utrzymanie koni		1.779,62 „
7.	Roboty inwestycyjne.		26 378,60 „
6.	Odsetki		596 98
8.	Niedobór przychodni		68 05 „
			162 075,11 „

Komisja
K. Kru
J. K. Pfau

Dyr. Dr. Lesław Węgrzynowski

**z dniem 31 grudnia 1934
W HOŁOSKU**

I.	Akcepty		1.000,33 zł.
II.	Wierzyciele pacjenci	5.057,73 „	
	dostawcy	27.163,90 „	
	korespondenci	150.943,80 „	
	bież. personalu	27.821,26 „	210.986,69 „
III.	Pożyczka hipoteczna		250.000,— „
IV.	Fund. Kapłecy		2.728,35 „
V.	Fundusz T-wa (majątek czysty)	132.332,84 „	
	Niedobór za rok 1934	14.121,— „	109.211,84 „
			<hr/>
			672 359,88 „

DOCHODY.

1.	Oplaty pacjentów	157.686,54 zł.	
	mniej udzielone zniżki	30.781,46 „	126.005,08 „
2.	Nadwyżka z apteki i zabiegów		1.782,07 „
3.	Zwroty personalu za żywienie		4.043,— „
4.	Subwencje i dary		15.233,06 „
	Niedobór za 1934		1.4121,— „
			<hr/>
			162.075,11 „

Rewizyjna
zernstern
Dr. Pohorecki

Buchalter T-wa
Baczyński Roman

Wykaz Subwencyj i darów Lecznicy w Hołosku za rok 1954.

Min. Opieki Spól.	3.500.— zł.	
Potrącone na leczenie ubogich	3.000.— ..	500.— zł.
Magistrat m. Lwowa		7.600.— ..

Instytucje:

B-k Gosp. Kraj.	10.— zł.	
B-k Handl. Warsz.	100.— ..	
Karpaty	20.— ..	
Książnica Atlas	10.— ..	
B-k Polski	50.— ..	
Zarz. Telef. Lwów	100.— ..	
MKKO. Lwów	1.000.— ..	
Polmin	250.— ..	
Wojew. T-wo Przeciwgruźl.	1.000.— ..	2.540.— zł.

Dary osób prywatnych:

Dr. Ptaszek	500.— zł.	
Karolina Myślińska	65.88 ..	
Składki	60.— ..	
Ska Kredytowa	50.— ..	
P. Biedrzycey	25.— ..	
N. N.	5.45 ..	
instrumenty lek. po ś. p. Dr. Da-		
widowiczu	40.— ..	
Dr. Neuwelt	150.— ..	
Kowalski Jan	100.— ..	
N. N.	5.— ..	
Dyr. Blaha	10.— ..	
P. Urich	500.— ..	
F-ma Zupan	51.50 ..	
Quest Jan	40.— ..	
dary leków	552.— ..	
Prezes Fr. Irzyk	2.700.— ..	
Inne	120.— ..	4.583,06 ..
Razem		15.225 06 zł.

*Preliminarz budżetowy Lecznicy w Hołosku Wielkim pod
Lwowem na rok 1935.*

W ROZCHODACH

	Złotych:
Place	32.800.—
Świadczenia społeczne	3.000.—
Asekuracja	385.—
Światło	1.800.—
Woda	700.— 2.500.—
Opał	11.500.—
Konserwacja	3.000.—
Utrzymanie porządku	1.000.—
Przybory biurowe	1.320.—
Koszta podróży	400.—
 <i>Komunikacja</i>	
materiały pędne	5.700.—
naprawy, gumy, dętki	1.000.—
auta wynajęte	1.200.— 5.900.—
 <i>Utrzymanie koni (pasza)</i>	
zł. 5 dziennie	1.095.—
remoni wozu i bryczki, upręży	500.— 1.595.—
 <i>Żywnienie</i>	
20.075 chorych — 4580 personalu	
24.455 × 1.60 zł.	39.128.—
4.745 służby × 1 zł.	4.745.—
300 dni robotników	300 —
<i>Leki</i>	8.500.—
Uzupełnienie inwentarza	3.000.—
Odsetki od długów	26.000.—
Stemple, weksle, protesty	2.000.—
Utrzymanie ogrodu	600.—
Różne	400.—
Oплата lekarzy specjalistów i ich dojazd	800.—
Splata kapitału dłużn.	15.000.—
Różnica poborów za l. 935	1.000.—
<hr style="width: 50%; margin-left: auto; margin-right: 0;"/> Razem	<hr style="width: 50%; margin-left: auto; margin-right: 0;"/> 162.873.—

W DOCHODACH

Pacjenci:

365 dni à 16.— zł.	5.840.—
3650 dni à 11.— zł.	40.150.—
3650 dni à 7.50 zł.	54.375.—
5475 dni à 6.— zł.	52.850.—
6950 dni à 5.60 zł.	58.808.—

Zwroty od personalu:

6 osób à 60.— zł.	4.520.—
2 osoby à 24.— zł.	576.—
Apteka i zabiegi	9.500.—
Różne	500.—
Razem	166.919.—

Nie objęto: Amortyzacji nieruchomości zł. 27.500.—. Nie prelimitowano przewidywanych subwencji.

Frekwencja chorych, po roku 1955, który wykazał dość znaczny wzrost ilości dni leczenia, w roku 1954, powróciła do stanu z r. 1952. Ilość dni leczenia w r. 1954 ograniczyła się do 20.889, t. j. o 4059 dni mniej niż w roku poprzednim. Wpłynęło na to dalsze zubożenie ludności leczącej się, której Dyrekcja Lecznicy musiała iść z jaknajdalszymi ustępstwami w opłatach. Pociągnęło to za sobą cięższe położenie finansowe Lecznicy i wpłynęło ujemnie na wynik ogólny finansowy w roku sprawozdawczym. Jakkolwiek stan w jakim Lecznica pracowała w roku 1954, nie pozwalał na żadne gruntowniejsze konserwacje, to ze względu na to, że w r. 1955 prawie nic w tym kierunku nie zrobiono z uwagi, na oszczędności, musieliśmy w roku sprawozdawczym niezbędne i konieczne konserwacje i roboty kapitalne przeprowadzić. Wydział Towarzystwa stanął bowiem na stanowisku, że oszczędzanie przesadne na konserwacjach i naprawach przynieść może większe szkody niż się zaoszczędzi. Gdy jeszcze w roku sprawozdawczym we wrześniu spodziewano się części wycieczki międzynarodowej która miała zwiedzić Lecznice w Holosku, przystąpiono do odpowiednich robót, które wyszczególniamy:

- 1) Założenie instalacji światła do budynków gospodarczych.
- 2) Zaprowadzenie dzwonek na pawilonie, oraz lakierowa-

nie pokoju. Założenie nowych posadzek w 8 pokojach i na kurytarzu z nowymi podkładami belkowymi. Pokrycie dachu papą, naprawa okien, pieców i łazienek, oraz inne drobne naprawy. (Wszystko na pawilonie Wiczковского).

3) Na nowym pawilonie pobielenie 25 sufitów w 25 pokojach, oraz zaprowadzenie instalacji dzwonekowej numerowej.

4) Wykonanie kotła w kuchni na wodę ciepłą wraz z podkówną w palenisku do ogrzewania, ocynkowanie i wykonanie dwu dużych drewnianych zmywaczek do naczyń.

5) Uskutecznienie w budynkach administracyjnych wybielenia pokoi, naprawienia pieców, dachów, pozatem różnych drobnych robót stolarskich, ślusarskich, szklarskich i kaflarskich.

Lecznica w Hołosku cierpi na ciągły brak odpowiedniej ilości dni leczenia, bo mając ich do dyspozycji około 37.000, zużytkowała w r. 1934 okrągło 20.889, nie wyzyskując około 16.000 dni. Sprawa uzyskania materiału chorych, jest nadal palącą, związana jest ściśle niestety z panującą ogólną nędzą i wątpliwem jest czy w roku przyszłym potrafimy ten stan poprawić.

SPRAWY FINANSOWE TOWARZYSTWA.

Finanse Towarzystwa mimo coraz bardziej usprawniającej się administracji oraz mimo oszczędności doprowadzonych już do ostateczności, były w bardzo ciężkim stanie.

Subwencje były nikle. W roku sprawozdawczym jak z wykazu wynika wpłynęły subwencje z Min. O. Sp., Zarządu miasta Lwowa, Instytucyj i z darów prywatnych łącznie 15.223,06 zł.

W dalszym ciągu staraliśmy się spłacać jak najwięcej długów wekslowych. Jak wynika z porównania bilansów z r. 1933 i 1934, stan akceptów zmniejszył się o dalsze 8.000 zł, i wynosił 31. XII. 1934. zł 100.033. Wobec znacznych konserwacji w Lecznicy, napraw oraz robót kapitalnych, jak również wysokich stawek amortyzacyjnych stosowanych od 3 lat, Wydział Towarzystwa postanowił nie przeprowadzać w roku sprawozdawczym amortyzacji nieruchomości. Koszt ogólny na 1 pacjenta wzrósł w stosunku do roku poprzedniego 8%. Jest to jednak zwyżka kosztów względna, biorąc pod uwagę spadek ilości dni leczenia ponad 16% i znaczne wydatki, nadzwyczajne remonty, konserwacje i t. p. Koszt ten de facto znacznie się obniżył zresztą jako rezultat starań zarządu. Niestety wszelkie wysiłki nie zdołały wyrównać spadku frekwencji chorych, oraz niskich opłat. Zamknęliśmy więc rok niedoborem zł. 14.121.

Przychodnią przy wpływie 2.200 zł. subwencji i wkładkach członkowskich 1.094 zł. — pokryła swoje wydatki budżetowe, z drobnym niedoborem 68 zł.

Dla zrównoważenia budżetu Towarzystwa Walki z gruźlicą we Lwowie na rok 1955, przeprowadzono redukcję poborów około 25%, jak również skomprimowano wydatki rzeczowe.

Zwrócić musimy uwagę na ciężący dług hipoteczny Z. U. P. U. Pożyczka w kwocie 250.000 złotych ciężąca na hipotecę Lecznicy, nie została spłacona mimo upływu 5 lat, na któryto okres została zaciągnięta, procenty zaś zostały tylko częściowo wyrównane. Sprawa ta wymaga uregulowania w przyszłym roku sprawozdawczym przez skonwertowanie tej pożyczki na okres conajmniej 50 lat, oraz starań o odpisanie względnie o obniżenie procentów zwłoki, jak i oprocentowania rocznego, bardzo obecnie dużego. Dobrze wyjście z tej sytuacji stworzyłby też odpowiedni kontyngent chorych, przydzielony nam przez tę instytucję, względnie przez Z. U. Ch. Nie wątpimy, że po zaistnieniu zcalenia tych funduszy Ubezpieczeń społecznych i tą tak ważną finansowo sprawę potrafimy uregulować.

Dalszą koniecznością umożliwiającą istnienie i normalne funkcjonowanie agend naszego Towarzystwa, są usilne starania o odpowiednie subwencje tak z funduszy państwowych jak i samorządowych. Bez pomocy bowiem tych czynników dalsze prowadzenie szpitala jakim jest Lecznica, oraz przychodni staje się nierealne, a samowystarczalność pod względem finansowym jest dla każdego choć pobieżnie znającego analogiczne stosunki — nie do pomyślenia.

Zaznaczyć należy z naciskiem, że tak Wydział T-wa jak i Dyrekcja zrobiły już wszystko co do nich należy, w sprawie redukcji uposażenia (są one nieproporcjonalnie niskie) jak i oszczędności. Reszta należy już do innych czynników, a nie do nas.

Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej T-wa Walki z Gruźlicą We Lwowie za rok 1954.

Ponieważ Wydział T-wa Walki z gruźlicą we Lwowie przyjął do wiadomości rezolucje Komisji Rewizyjnej przedłożone Wydziałowi na posiedzeniu w dniu 24 maja 1955 i przeprowadził zaletcone zmiany w bilansie oraz rachunku dochodów i wydatków za rok 1954, Komisja Rewizyjna stawia wniosek na udzielenie ustępującemu Wydziałowi absolutorjum z gospodarki w r. 1954 z tem, że różnica wartości nieruchomości i ruchomości wskutek

nieprzeprowadzenia amortyzacji zostanie wyrównana w bilansie za rok 1935.

Lwów, dnia 27 maja 1935.

Dr. Pohorecki Andrzej mp.

Dr. Kielanowski Bol. mp.

Smerek Zygmunt mp.

Sprawozdanie roczne powiatowych Kół Walki z Gruźlicą na terenie województwa lwowskiego za rok 1934.

(ciąg dalszy).

W dalszym ciągu podajemy sprawozdania powiatowych kół walki z gruźlicą pracujących na terenie województwa lwowskiego.

W poprzednim numerze umieściliśmy sprawozdania powiatowych kół walki z gruźlicą: Bóbrka, Brzozów, Dobromil, Drohobycz, Gródek Jagielloński, Jarosław, Jaworów, Kolbuszowa, Krosno, Lesko, Lubaczów, Lwów, Łańcut, Mościska, Nisko, Przemyśl, Przeworsk, Rawa Ruska i Rudki.

Obecnie w dalszym ciągu podajemy sprawozdania: Rzeszów, Sambor, Sanok, Sokal, Tarnobrzeg, i Turka nad Stryjem.

RZESZÓW.

Powiatowe Koło walki z gruźlicą w Rzeszowie obejmowało swoją działalnością miasto i powiat. Zarząd Koła spoczywał w ręku Starosty M. Panglisza. Prezydenta miasta Dra. Krogulskiego, Dyr. Szpitala Dra. R. Hinzego, lekarza pow. Dra. J. Ciechanowskiego, nacz. lek. U. S. Dra. J. Schreiber, Dyr. Ubezpieczalni M. Sopockiego, urzędn. skarb. Pietruszkiewicza, M. Byszewskiej, J. Babuli, Dra. Sołtykiewicza, Lipczyńskiego i Dra. Wosia.

Lekarz ośrodka zorganizował odczyty z przeżroczami o gruźlicy dla wszystkich szkół miasta Rzeszowa i dla miasteczek i wsi powiatu Rzeszowskiego. Zarząd zorganizował zbiórkę w celu uzyskania funduszków na zakupno lampy kwarcowej. Wydano bezpłatnie ubogim chorym leków za 800 zł, które otrzymano od firm krajowych i zagranicznych. Wyświetlano w kinie „Henryka” obrazu o gruźlicy w 5 filmach. Koło liczyło 235 członków płacących wkładki w wysokości 25 gr. miesięcznie. Zarejestrowano 119 chorych, w tem z gruźlicą otwartą 98. Wyko-

nano 448 odwiedzin domowych, 50 prześwietleń Rentgenem. 54 badań płwociny, w tem 17 dodatnich własnym mikroskopem. Dopełniono 6 odm. Brak jest aparatu Rentgena i lampy kwarcowej, której zakupienie jest obecnie głównym celem Koła.

Poradnię prowadzi jeden lekarz wyszkolony, mając do pomocy jedną niewyszkoloną pielęgniarkę.

Koło posiada gotówki w kasie 751,56 zł z dniem 31. XI. 1934.

Budżet za rok 1934 na podst. zamkn. rach. z 31. XII. 1934:

Przychód:	Rozchód:
5.291,51 zł	4.959,60 zł
	Saldo 351,91 ..
Razem: 5.291,51 zł	5.291,51 zł

Preliminarz budżetowy na rok 1935:

Przychód:	Rozchód:
Subwencja Wojew. 1.200,00 zł	Płaca lekarza 3.000,000 ..
„ Rady Pow. 600,00 ..	„ pielęgniarki 960,00 ..
„ Ubezpie. społ. 450,00 ..	„ posługaczki 180,00 ..
Dobrow. datki od wyw. 960,00 ..	Ubezpieczenia 528,00 ..
Wkładki członkowskie 586,00 ..	Inne 100,00 ..
Tydzień przeciwgr. 600,00 ..	
Inne 572,00 ..	
<hr/> Razem: 4.768,00 zł	<hr/> 4.768,00 zł

SAMBOR.

Protokół Zwyczajnego Walnego Zebrania Członków Powiatowego Koła Walki z Gruźlicą za rok 1934 odbytego dnia 12 marca 1935 godz. 18.

Walne Zebranie zagają wice-przewodniczący Dr. Stanisław Chrzęszczewski lekarz powiatowy stwierdzając, że Walne zgromadzenie członków zostało zwołane zgodnie z art. 16 Statutu Powiatowego Koła Walki z Gruźlicą, oraz że członkowie zostali w przepisany terminie powiadomieni o odbyć się mającym zgromadzeniu.

Następnie poświęca dłuższe przemówienie nieodżałowanej pamięci śp. Drowi Zygmuntowi Hołobutowi Przewodniczącemu Koła który od dnia 10 grudnia 1931 aż po dzień Swej śmierci w dniu 19 grudnia 1934 — pełnił funkcję przewodniczącego Koła. Pracował On z całym poświęceniem oddając każdą wolną chwilę z niesłabnącym nigdy zapalem dla wszelkich poczynań

Koła. Mimo, że nie było wprost Towarzystwa, w którymby śp. Dr. Hołobut nie pracował, to jednak, Tow. Przeciwgruźlicze, było i w Jego poczynaniach i w myślach zawsze na pierwszemu miejscu. Ukochał je, całym Swym sercem gorącym i nawet w ostatnich chwilach Swego pracowitego życia, poświęconego drugim, a nigdy Sobie, o niem przedewszystkiem myślał.

Zarząd T-wa cząc pamięć Swego Prezesa rozlepił klepsydrę w mieście Samborze i Lwowie, jakoteż wysłał delegata w osobie Dra Stanisława Chrzęszczewskiego do Lwowa na pogrzeb śp. Prezesa Hołobuta w dniu 22 grudnia 1934 r.

Obecni uczcili pamięć śp. Zmarłego przez powstanie i jedno-minutowe milczenie.

Dr. Stanisław Chrzęszczewski stawia wniosek na wybór przewodniczącego zebrania. Na wniosek p. Starosty Dra Stanisława Kaszubskiego jednogłośnie zostaje wybranym przewodniczącym zebrania Dr. Stanisław Chrzęszczewski.

Dziękując za wybór, obejmuje Dr. Stanisław Chrzęszczewski przewodnictwo i przystępuje do dalszych punktów porządku dziennego obrad.

I. Odczytanie protokołu z Walnego Zebrania z roku 1934 (protokół ten przesłano w ubiegłym roku Wojewódzkiemu T-wu Walki z Gruźlicą, wobec czego w tem miejscu nie przytacza się go „in extenso“).

II. Sprawozdanie z czynności Wydziału za rok 1934.

Dnia 4 grudnia 1933, odbyło się Walne Zebranie Powiatowego Koła Walki z Gruźlicą w Samborze, na którym uzupełniono Wydział Koła, tak że Zarząd Koła przedstawia się następująco:

Przewodniczący: Dr. Zygmunt Hołobut vice-prezes S. O. zmar. 19. XII. Viceprzewodniczący: Dr. Stanisław Chrzęszczewski lekarz powiatowy. Sekretarz: Dr. Stanisław Lepiankiewicz. Skarbniczka: Wanda Strutyńska.

Członkowie Zarządu: Dr. Stanisław Kaszubski — starosta samborski, Stanisław Wajda — burmistrz Miasta Sambora, Dr. Sergjusz Mossor — dyrektor szpitala, Dr. Stefan Dobrzański — naczelny lekarz Ubezpieczalni Społecznej i przychodni przeciwgruźliczej, Dr. Leopold Alter, Dr. Abraham Helfgott, Dr. Eligjusz Sobocki kpt. naczelny lekarz b. p. s. p., Dr. Adolf Arnold, Inspektor Jan Melnarowicz, Insp. Jan Gołębiowski, Tadeusz Nazarewicz.

Komisja Rewizyjna: Dyr. Ignacy Sekura, Dr. Stanisław Choróbski, Dr. Anna Chrzęszczewska.

Wobec tego, że Walne Zebranie Członków Powiatowego Koła Walki z Gruźlicą w Samborze odbyło się 4 grudnia 1933 r., tem samem niniejsze sprawozdanie obejmuje całoroczną działalność Koła za rok 1934 w tem dwie kampanje Dni Przeciwgruźliczych za rok 1933/34 i 1934/35, w których to okresach działalność Zarządu jest naintensywniejszą i najowocniejszą, a zgodnie z zarządzeniem Władz Nadzorczych, objętą jest osobnymi sprawozdaniami nadesłanemi Wojewódzkiemu Twu Przeciwgruźliczemu jako komitetowi wykonawczemu Dni Przeciwgruźliczych we Lwowie.

Powiatowe Koło Walki z Gruźlicą mając na celu zwalczanie gruźlicy w jaknajszerszym tego słowa znaczeniu spełniło je przez:

1) organizację odczytów propagandowych, pogadanek i zadań konkursowych o gruźlicy w szkołach.

2) wysyłanie chorych gruźliczych do sanatorjum w Holosku względnie szpitala powszechnego w Samborze,

3) dożywanie lecznice dzieci chorych lub zagrożonych gruźlicą.

4) wysyłanie zagrożonych gruźlicą na kolonje letnie i półkolonje,

5) niesienie pomocy finansowej na leczenie, dożywanie oraz ew. koszty odosobnienia,

6) organizacja imprez dochodowych.

Ad. 1) W okresie sprawozdawczym wygłosili wykłady:

a) lekarze: Dr. Stanisław Chrzęszczewski, Dr. Anna Chrzęszczewska, Dr. Sergjusz Mossor, Dr. Maksymiljan Kessler, Dr. Henryk Biber, Dr. Gustaw Drahokupil, Dr. Adolf Fuchs, Dr. Teodor Soniewicki, Dr. Jan Choma, Dr. Witold Lewicki, Dr. Leopold Alter, Dr. Dobra Beck-Gewürtzowa, Dr. Stefan Dobrzański, Dr. Abraham Helfgott, Dr. Włodzimierz Kobielnik — w Samborze, Starym Samborze, Kalinowie, Dublanach, Sasiadowicach, Felsztynie, Łące. Razem 50 wykładów ilustrowanych przeźroczeniami, tablicami barwnymi, pokazami mikroskopowymi i t. d. Zbiorowa ilość słuchaczy około 5.000 osób.

b) nauczycielstwo: we wszystkich miastach i gminach powiatu — razem 500 wykładów (jako materiał do zadań konkursowych).

Konkursy na najlepsze wypracowanie szkolne o gruźlicy

— zgromadził około 500 zadań — nagrodzono 20 zadań nagrodami zakupionemi z funduszków Koła za sumę 100 (sto) złotych.

Ad. 2) Na koszt Towarzystwa leczyło się w Lecznicy Twa Walki z Gruźlicą w Hołosku: 5 chorych przez 182 dni. Jednego chorego leczyło Two ze względu na bardzo ciężki stan zdrowia w Szpitalu w Samborze.

Co się tyczy doboru chorych wysyłanych na leczenie do Sanatorjum w Hołosku — to robiono to w najściślejszym porozumieniu z przychodnią przeciwgruźlicą w Samborze, której kierownik na podstawie dłuższej obserwacji i wywiadów domowych — kwalifikował o wysyłce do Sanatorjum, wspólnie z Drem Stanisławem Chrząszczewskim.

Ad. 3) Akcję tę przeprowadzano za pomocą podawania dzieciom zagrożonym lub chorym na gruźlicę (formy gruźlicowe i początkowe szczytowe) tranu leczniczego. Towarzystwo zakupiło 150 kg tranu, które rozdano Przechodni przeciwgruźliczej w Samborze do dyspozycji pozatem stowarzyszeniom jak np. Rodzina Urzędnicza, Kółkom Czerwonego Krzyża przy szkołach wiejskich, kuchni dla bezrobotnych, ambulatorjum miejskiemu dla ubogiej ludności, sierocińcom, Stacji Opieki Nad Matką i Dzieckiem — po zakwalifikowaniu dzieci przez lekarza.

Ogółem korzystało około 200 dzieci z tranu.

Ad. 4) Kosztem Towarzystwa ufundowano 5 miejsc — dla gruźliczo zagrożonych (zdrowych lecz pochodzących ze środowisk gruźliczych) na półkolonji Z. P. O. K. w Samborze w r. 1954. Dzieci te zostały zakwalifikowane przez Dra Chrząszczewskiego oraz po dokonaniu wywiadu przez Przychodnię Przewodniczącą w Samborze.

Pozatem na powodzian złożono 50 złotych.

Ad. 5) W kilku wypadkach udzieliło Koło doraźnej pomocy (na leki i środki żywności) — dla gruźlików przeważnie na wniosek Przychodni Przewodniczącej, która jak wiadomo nie dysponuje lekami.

Ad. 6) Fundusze — na powyższe cele i zadania (ad. 1—5) czerpało Towarzystwo w lwiej części z imprez urządzanych przez Koło, tak w czasie Dni Przewodniczących jak i poza tym terminem, gdyż wpływy z wkładek członkowskich nie mogą pokryć tych wydatków. Imprezy Powiatowego Koła Walki z Gruźlicą w Samborze, jak bale, dancingi, zbiórki, cieszą się zasłużoną dobrą opinią w tut. społeczeństwie i przynoszą zawsze

b. duży dochód Towarzystwu (szczegóły w sprawozdaniu kasowym).

W roku sprawozdawczym Zarząd Twa odbył 17 posiedzeń. Zaprotokołowano i załatwiono w ciągu roku sprawozdawczego 39 pism

Zarząd uchwalił zakupienie aparatu do odmy sztucznej z przeznaczeniem dla Przychodni Przeciwgruźliczej w Samborze.

W końcu Zarząd Koła zainicjował utworzenie Przychodni Przeciwgruźliczej w Starym Samborze — przychem w obecnej chwili posiadamy już bardzo — na ten cel odpowiedni lokal w budynku Ubezpieczalni Społecznej w Starym Samborze i pewną gotówkę na urządzenie wewnętrzne. Puszczanie w ruch przychodni w Starym Samborze jest uwarunkowane jedynie od uzyskania odpowiedniej subwencji tak od Wojewódzkiego Twa Przeciwgruźliczego we Lwowie jak i od Ministerstwa Opieki Społecznej — o uzyskanie których to subwencji wszczął już kroki wiceprezes Dr. Stanisław Chrzęszczewski. W końcu zaznacza Przewodniczący, że w ostatniej kampanji Dni Przeciwgruźliczych — udało się zwerbować 35 nowych członków dla Towarzystwa.

Następuje pkt. 3 porządku dziennego: Sprawozdanie kasowe, które odczytuje skarbniczka Koła p. Wanda Strutyńska.

Zestawienie kasowe Powiatowego Koła Walki z Gruźlicą w Samborze za czas od 5 grudnia do 12 marca 1935:

Przychody:

1. Saldo z roku ubiegłego	1.161 zł	55 gr
2. Prowizja za kapitał	55 ..	55 ..
3. Wkładki członkowskie	261 ..	70 ..
4. Ze sprzedaży znaczków	1.119 ..	40 ..
5. Imprezy	876 ..	04 ..
6. Zbiórki uliczne (trzy)	263 ..	55 ..
Razem	3.737 zł	77 gr

Rozchody:

1. 50% z zabawy (z ZPOK. w r. 1934)	206 zł	— gr
2. Procent za znaczki	1.128 ..	30 ..
3. Tran (150 zł, 250 zł, 8zł, 5.50. 100 zł)	508 ..	50 ..
4. Kursor (68,85 znacz., 52,29 wkł.)	121 ..	14 ..
5. T. O. M. półkolonja — Na powodzian	160 ..	— ..
6. Nagrody konkursowe	90 ..	— ..
7. Sala na wykłady i afisze	75 ..	35 ..

8. Usługa	25 zł	— gr
9. Renumercacja	35	„ — „
10. Za broszurki i % od wkładek	50	„ 10 „
11. Na leczenie	388	„ 90 „
12. Nalepki	30	„ — „
13. Koszta podróży	29	„ 85 „
14. Wydatki na zabawę	50	„ — „
15. Klepsydry	35	„ 10 „
16. Różne	15	„ 60 „
	<hr/>	
Razem	2.946 zł	84 gr
Przychody	5.737 zł	77 gr
Rozchody	2.946	„ 84 „
	<hr/>	
Saldo	790 zł	93 gr
	<hr/>	

Z tych 751 zł 06 gr za książeczce Kasy Oszczędności Nr. 56238 39 zł. 87 gr. w gotówce.

Podpisy: Sekura mp. Dr. Choróbski mp.

VI. Po odczytaniu sprawozdania kasowego Przewodniczący oddaje głos — p. Dyrektorowi Ignacemu Sekurze, który imieniem Komisji Rewizyjnej stwierdza, że po szczegółowym przeglądnięciu tak ksiąg jakoteż allegatów stwierdziła Komisja Rewizyjna — wszystko w największym porządku i wobec tego imieniem tej Komisji stawia wniosek na udzielenie ustępującemu Zarządowi i skarbnicze absolutorjum. Wniosek przyjęto przez aklamację.

VII. W dyskusji nad sprawozdaniem Zarządu stwierdza p. Dr. Tadeusz Trendota sędzia okręgowy — prezes P. C. K. w Samborze, że praca Zarządu była niezwykle owocną i gorliwą i składa imieniem społeczeństwa serdeczne podziękowanie za nią — Zarządowi Koła w ogólności, Drowi Chrzęszczewskiemu w szczególności formułując to podziękowanie we formie wniosku, który przez aklamację jednogłośnie przyjęto.

Następnie Starosta Dr. Stanisław Kaszubski zaleca skarbnicze by rachunki Towarzystwa były zamknięte w obrębie roku albo kalendarzowego, albo budżetowego a nie od jednego Walnego Zebrania do drugiego.

Przewodniczący stwierdza, że nie zachodzi potrzeba uzupełnienia składu Zarządu — gdyż liczba członków Zarządu pomimo śmierci śp. Prezesa Hołobuta — odpowiada swą liczbą — ilości członków statutem przewidzianej.

Zarejestrowano 554 chorych, z tego 175 na gruźlicę otwartą. Wykonano 421 odwiedzin domowych, 682 naświetlań lampą kwarcową, u 72 osób, (koło posiada 2 własne lampy), 70 prześwietleń Roentgenem (koło nie posiada własnego aparatu), 30 badań płwociny własnym mikroskopem, w tem 18 dodatnich, 15 prób tuberkulinowych, 10 odczynów Biernackiego, dopełniono 1 odmy. Koło posiada do dyspozycji 8 łóżek szpitalnych. Pracował 1 lekarz niewykszolonny i wyszkolona pielęgniarka.

SANOK.

Protokół z walnego zebrania Powiatowego Koła walki z gruźlicą za rok 1934 odbytego w dniu 27 lutego 1934 r.

Na wniosek Dra Dorosza przewodniczącym zebrania wybrano p. Insp. Antoniego Szemelowskiego. Przewodniczący stwierdza dostateczną ilość członków, potrzebnych do ważności uchwał i otwiera po zagajeniu obrady walnego zebrania.

W sprawie punktu I-szego porządku dziennego oddaje głos referentowi Dr. Doroszewi. Dr. Dorosze przedstawia obrazowo cały cykl pracy Powiatowego Koła walki z gruźlicą w Sanoku w roku ubiegłym. Podkreśla, że dążeniem Towarzystwa jest objąć siecią Ośrodków Zdrowia cały powiat sanocki i że dotychczas udało się Towarzystwu wybudować na poszczególnych — najważniejszych narazie — odcinkach najważniejsze fragmenty tej rozbudowy. Wybudowane przychodnie przeciwgruźlicze w Sanoku, Lisznej i Komańczy stanowią majątek T-wa, zostały zaopatrzone w odpowiedni inwentarz sanitarny i materiałowy i stanowią obecnie placówkę pracy dla lekarza-społeczniaka, pracującego na polu walki z gruźlicą.

Z końcem roku sprawozdawczego zakupiono inwentarz dla przychodni przeciwgruźliczej w Rymanowie i utworzone tamże, w budynku ochronki dobrze urządzonej i należycie zorganizowanej przychodnię przeciwgruźliczą. Na czele tej przychodni stanął Dr. Dankiewicz, który prowadzi ją osobiście, przy współpracy wykwalifikowanej pielęgniarski-higienistki S. Dynakówny. Do przychodni tej zgłasza się szereg chorych z miasta Rymanowa i okolicznych wsi i to daje gwarancję najlepszego jej rozwoju w najbliższych miesiącach. Na utrzymanie tych Ośrodków Zdrowia Zarząd T-wa zmuszonym był urządzić szereg imprez dochodowych, celem zebrania odpowiednich funduszków, gdyż skromne subwencje nie wystarczały na wydatki. Urządzono przeto bal lekarzy i medyków w salach Sokoła, który dał do-

chodu około 600 zł, koncert Olgi Didur — i zbiórki uliczne. Sprawozdanie kasowe zawierające sumę dochodów odczyta skarbnik.

Powiatowe Kolo walki z gruźlicą zwracało uwagę na jak-największą propagandę w zakresie walki z gruźlicą. Zorganizowano w tym celu 37 odczytów popularnych z zakresu gruźlicy i na prelegentów uproszono 7 lekarzy i 3 nauczycieli szkół powszechnych. Prelegenci posługiwali się zakupionemi przez Zarząd Twa przeźrocami, które wyświetlali przy pomocy lampy projekcyjnej w czasie swoich wykładów. Wyświetlono w 5 seansach w kinie „Domu Żołnierza” film przeciwgruźliczy p. t. „W szponach niewidzialnego wroga”, na który umożliwiono wzięcie bezpłatnego udziału całej młodzieży szkolnej miasta Sanoka i podmiejskich wsi. Poza tem z filmu tego korzystało wojsko, członkowie Ubezpieczalni Społecznej i mnóstwo osób prywatnych. Oprócz tego urządzono stale wyświetlanie napisów propagandowych przed seansami w kinie „Domu Żołnierza”. W czasie „Dni Przeciwgruźliczych” rozdano 2.184 broszur i ulotek, pomieszczono w bibliotekach szkolnych i różnych towarzystw 47 książek popularnych, traktujących o gruźlicy. Pragnąc podnieść stan zdrowotny ubogich dzieci miasta Sanoka — wystarało się Powiatowe Kolo walki z gruźlicą o tran dla biednych dzieci i rozdało go w ilości 50 kg.

Nad sprawozdaniem Dra Dorosza rozwinęła się żywa dyskusja, w której zabierają głos Starosta powiatowy Dr. Skwarczyński, poseł Augustyński, proboszcz Ks. Krukar, prof. Haduch, p. Męska nauczycielka i Prochownikówna.

Przy drugim punkcie porządku dziennego zabrał głos Dr. Pajączkowski i imieniem Komisji rewizyjnej zdał sprawozdanie o wynikach rewizji ksiąg kasowych, inwentarzowych oraz o pracy Zarządu, poczem postawił Walnemu zebraniu wniosek na udzielenie absolutorjum ustępującemu Wydziałowi. Wniosek ten został przyjęty przez aklamację — przyczem dodatkowo na wniosek prof. Jary wyrażono specjalne uznanie Dr. Doroszewi za jego owocną i intensywne pracę na polu walki z gruźlicą. Wniosek ten przyjęto jednogłośnie przez aklamację. Po złożeniu przez Dra Dorosza podziękowania za wyrażone mu uznanie przystąpiono do punktu 5 porządku dziennego i na wniosek Komisji matki wybrano następujący Zarząd:

1) Dr. Skwarczyński Bolesław, Starosta pow. — przewodniczący

- 2) Dr. Dorosz Antoni, lek. pow. — zast. przewodniczącego.
- 3) Dr. Domański Stanisław, Dyrektor Szpitala — czł. zarz.
- 4) Dr. Ramer Salomon lekarz Obwod. Ubezp. Społ. — członek Zarządu.
- 5) Dr. Włodzimierz Pajęczkowski lekarz — człon. Zarządu.
- 6) Szemelowski Antoni inspektor szkolny — człon. Zarządu.
- 7) Drwięga Tomasz, urzędnik Wydziału Pow. — człon. Zarz.
- 8) Dr. Zaleski Karol, lekarz miejski — człon. Zarządu.
- 9) Dr. Herzig Samuel, lekarz — członek Zarządu.

Po ogłoszeniu wyniku wyboru Zarządu obejmuje przewodnictwo Starosta powiatowy Dr. Skwarczyński i dziękując w imieniu całego nowego Zarządu za wybór przystępuje do pkt. 4 walnego zebrania, wniosków i interpelacji. Przy tym punkcie zabiera głos Dr. Ramer i prosi nowy Zarząd, by zajął się formalnie sprawą przewłaszczenia gruntów i obiektów Ośrodków Zdrowia na rzecz Powiatowego Koła Walki z Gruźlicą i prosi, aby ta sprawa była w jak najkrótszym czasie pod względem prawnych kontraktów uregulowaną.

Po obszernej dyskusji na ten temat zabrał głos przewodniczący nowego Zarządu Starosta pow. Dr. Skwarczyński i zapewnił zebranych, że doloży wszelkich starań, aby sprawa ta została jak najrychlej ku zadowoleniu Towarzystwa uregulowaną.

Ponieważ nikt z zebranych nie zabrał więcej głosu, przeto przewodniczący zamknął walne zebranie.

Szczegółowo czynności poradni przedstawiają się następująco: Liczba członków płacących wkładki miesięczne po 50 groszy wynosiła 156. Zarejestrowano 1424 chorych w tem 170 na otwartą gruźlicę. Wykonano 618 odwiedzin domowych. 2058 naświetlań własną lampą kwarcową u 109 osób, 5 prześwietlenia Roentgenem w Ubezp. społ. w Krośnie (koło nie posiada własnego aparatu), wykonano 78 badań płwociny własnym mikroskopem w tem 25 dodatnich. Odm nie dopelniano. W przychodniach pracowało 5 wyszkolonych i 1 niewyszkolony lekarz oraz 3 wyszkolone pielęgniarki. Koło posiada do dyspozycji 10 łóżek szpitalnych przeznaczonych dla gruźlicy.

SPRAWOZDANIE KASOWE ZA ROK 1934

PRZYCHÓD

	kwota zł. gr.	Suma zł. gr.
I. Pozostałość kasowa na 1 stycznia 1934 r.		178.88
II. <i>Subwencje:</i>		
a) Wydział powiatowy	1.650.—	
b) Urząd Wojewódzki	1.450.—	
c) Różni	411.86	
d) Komisja zdrojowa w Rymanowie- Zdroju z dopłat do taks kuracyjnych za rok 1933 i 1934	1.167.90	4.679.76
III. Składki członkowskie		514.75
IV. Z imprez		236.61
V. Za naświetlania lampą kwarcową		1.297.00
VI. Za znaczki przeciwgruźlicze		<u>1.412.21</u>
		<hr/>
	Razem	<u>8.319.21</u>

POWIATOWEGO KOŁA WALKI Z GRUŻLICĄ W SANOKU

ROZCHÓD

	kwota zł. gr.	Suma zł. gr.
1. Pobory lekarza w Ośrodku Zdrowia w Sanoku	2.966.12	
2. Dtto w Ośrodku Zdrowia w Lisznej	480.00	
3. Pobory pielęgniarki w Ośrodku Zdrowia w Sanoku	1.062.38	
4. Dtto w Ośrodku Zdrowia w Lisznej	506.01	
5. Pobory stróża w Ośrodku Zdrowia w Sanoku	247.09	
6. Dtt w W Ośrodku Zdrowia w Lisznej	573.42	5.655.02
7. Ubezpieczenia społeczne		379.40
8. Teryt. T-wu przeciwgruźliczemu we Lwowie 45 ^{0/0} z rozprzedaży znacz- przeciwgruźliczych 15.000 sztuk à 10 gr = 1.500 zł.)		675.00
9. Teryt. T-wu przeciwgruźliczemu, we Lwowie składka członk.		86.35
10. Ubezpieczenie budynków Ośrodka w Lisznej i Sanoku w P. Z. U. W.		76.06
11. Druki propagandowe, afisze i t. p.		82.40
12. Prowizja za zbieranie składek członk.		54.44
13. Utrzymanie porządku w Ośrodku Zdrowia w Sanoku, kupno lekarstw, opłaty pocztowe i t. p.		253.29
14. Materiał na budowę budynku gospo- darczego przy ośrodku Zdrowia w Lisznej		69.36
15. Uzupelnienie inwentarza w Ośrodku Zdrowia w Sanoku		107.60
16. Różne (opal, światło, koszta podróży, przybory kancelaryjne, czyszczenie kominów, i t. p.)		810.27
17. Pozostalosc kasowa na 1 stycznia 1935 r.		90.02
Razem		<u>8.319.21</u>

PRELIMINARZ BUDŻETOWY NA ROK 1955.

DOCHODY

1. Za naświetlania lampą kwarcową	800.—
2. Z imprez	350.—
3. Ze sprzedaży znaczków przeciwgruźliczych	1.500.—
4. Składki członkowskie	500.—
5. Różni	200.—
6. <i>Subwencje:</i>	
a) Wydział powiatowy Sanok	1.900.—
b) Urząd Wojewódzki na walkę z jaglicą	600.—
c) Dtto z gruźlicą	1.200.—
d) Zwierzchności gminne	600.—
7. Subwencja Komisji Zdrojowej w Rymanowie-Zdroju	600.—
Razem	8.250.—

ROZCHODY

1. Pobory pracowników Ośrodka Zdrowia w Sanoku:	
a) lekarza à 250 zł. mies	3.000.—
b) pielęgniarki à 100 zł. mies.	1.200.—
c) stróżki à 20 zł. mies.	240.—
2. Pobory pracowników Ośrodka Zdrowia w Lisznej:	
a) lekarza	720.—
b) pielęgniarki	600.—
c) stróża	360.—
	6.120.—
3. Ubezpieczenia społeczne	300.—
4. Utrzymanie porządku w Ośrodku Zdrowia w Sanoku	50.—
5. Dtto w Lisznej	40.—
6. Druki, czasopisma i t. p.	100.—
7. Opal, światło, rębanie drzewa i t. p.	300.—
8. Teryt. T-wu przeciwgruźliczemu we Lwowie ze sprzedaży znaczków przeciwgruźliczych (15.000 szt. a 10 gr.	675.—
9. Ubezpieczenie budynku w P. Z. U. W. w Sanoku i w Lisznej	100.—
10. Urządzenie imprez	100.—
11. Uzupelnienie inwentarza	100.—

12. Remont budynku	100.—
13. Różne	265.—
	<hr/>
Razem	8.250.—

WSanoku, dnia 10 stycznia 1935 r.

Przewodniczący Powiatowego Koła Walki z gruźlicą:

Dr. Dorosz Antoni — lekarz powiatowy.

SOKAL.

Powiatowe koło walki z gruźlicą w Sokalu na terenie tegoż powiatu prowadziło w dalszym ciągu akcję dni przeciwgruźliczych, oraz propagandę przeciwgruźliczą przez wykłady wygłaszane przez lekarzy na terenie całego powiatu z uwzględnieniem szkół. Słuchaczy było ogółem 4090 osób. Rozrzucono w powiecie 300 broszur i wiele ulotek. W ciągu roku sprawozdawczego prezes wygłosił w 80 szkołach i wobec poborowych pogadanki o gruźlicy. W grudniu 1934 r. urządzano wykłady z przeżroczami i bez dla 5051 osób oraz wentę, z której uzyskano dla koła 450 zł przeznaczone na dożywianie chorych na gruźlicę, a ubogich. Umieszczano odezwy propagandowe w Tyg. Ziemi Sokalskiej. Koło wzięło udział w Walnym zebraniu Twa przeciwgr. we Lwowie oraz w IX. zjeździe międzynarodowym w Warszawie w osobie prezesa koła. W roku sprawozdawczym wysłano 1 chorą do Hołoska. Pod zarządem koła pozostawała przychodnia w Sokalu czynna 2 razy tygodniowo, w której udzielono 1052 porad i 302 wywiadów. Zbadano 1505 dzieci, słabowite dożywiano przez głównie rozdawnictwo mleka w ilości 1762 litrów za rok sprawozdawczy. Przychodnia rozporządza podręczną pracownią, w której przeprowadzano badania moczu, krwi i płwociny. Stosowano zastrzyki wszelkiego rodzaju. Wykonano 35 odczynów Pirqueta. Koło współpracowało z Wydziałem powiatowym, Zarządami miejskimi Sokala i Bełza Ubezpieczalnią, szpitalem, stacją opieki nad Matką i dzieckiem. Oddziałem P. C. K., T. S. L., Komitetem W. F. i P. W. Pow. i miejsc. Zarządem Z. S., koła miejskiego i Rady BBWR. Związkiem pracy ob. kobiet w Sokalu i Bełzie. Tow. żyd. Mizraeli i Cohar. Tow. przyjaciół Z. S. i Harcerstwa polskiego, Tow. gimn. Sokół w Sokalu i Bełzie. Praca ta polegała na propagandzie higieny, urządzaniu kolonji,

nie z działalności poradni przeciwgruźliczej. 5. Sprawozdanie kasowe. 6. Dni Przeciwigruźlicze; program prac Koła, celem zdobycia potrzebnych funduszków. 7. Sprawozdanie pielęgniarki poradni. 8. Wnioski i interpelacje.

Obecni: 1. Dr. Otton Loewy, 2. Inż. Alfred Wciślak, 3. Dr. Zacharjasz Rudner, 4. Dr. Jan Chruściel, 5. Wincenty Wielowiejski, 6. Weissowa Helena, 7. Zygmunt Piątkowski, 8. De Ville Ludwika, 9. Rybczyńska Stanisława, 10. Maniówna Jadwiga, 11. Wilk Michał, 12. Iwanowska Alida.

Zgromadzenie zagał lekarz powiatowy Dr. Loewy wspomnieniem pośmiertnem, poświęconem pamięci ś. p. Zofji Hr. Tarnowskiej, która była zastępcą przewodniczącego w Powiat. Kole Walki z gruźlicą.

Pamięć Jej uczczono przez powstanie i zapisanie do protokołu.

Następnie odczytano protokół z ostatniego Walnego Zgromadzenia, który został przyjęty bez zmian, poczem przystąpiono do wyboru przewodniczącego, gdyż p. starosta Panglisz zrzekł się przewodnictwa, tłumacząc się brakiem czasu oraz tem, że Koło nie jest urzędową instytucją.

Na wniosek Dr. Loewyego, by przewodniczącym wybrano dla pamięci zmarłej Hr. Tarnowskiej jej syna, Artura wywiązała się dyskusja, w której brali udział: Dr. Loewy, inż. Wciślak oraz sekr. Piątkowski. Wniosek p. sekr. Piątkowskiego, by przewodniczącym wybrano Artura Hr. Tarnowskiego, zastępcą Dr. Ottona Loewyego, a nowym członkiem komisji rewizyjnej inż. Alfreda Wciślaka przyjęto jednogłośnie. Wniosek Dr. Rudnera, by na miejsce sekretarza, którym był Dr. Loewy wybrano nowego — wybrano dotychczasowego zastępcę Iwanowską Alidę.

Sprawozdanie z działalności poradni przeciwgruźliczej odczytał Dr. Loewy Otton, a sprawozdanie kasowe sekr. Piątkowski w zastępstwie chorego skarbnika Niezabitowskiego Walerjana.

Na wniosek inż. Wciślaka, by rozszerzyć działalność poradni w ten sposób, by wciągnąć też lekarzy okręgowych do współpracy, którzyby w swoich terenach ordynowali, wyjaśnił Dr. Loewy różnicę między opieką chorego w Poradni, a zwykłym leczeniem przez każdego lekarza.

Ze względu na odbywające się w tym czasie w całej Polsce, a nawet zagranicą „Dni Przeciwigruźlicze” uchwalono przystąpić również do tej akcji przez propagandę walki z gruźlicą, sprzedaż znaczków, zbiórek ulicznych, urządzenie odczytów w szko-

łach i na terenie gmin, oraz w celu zdobycia potrzebnych funduszków urządzenie w okresie karnawału rautu.

W związku z propagandą przeciwgruźliczą w szkołach odczytał lekarz powiatowy okólnik w sprawie konkursu zadań o gruźlicy w szkołach powszechnych — na co uchwalono kwotę 20 złotych na nagrody za najlepiej napisane zadania. Do konkursu zapisano następujące szkoły: Tarnobrzeg, Mokrzeszów, Grębów, Rozwadów, Baranów, Miechocin, Chmielów, Radomyśl i Ocice.

Termin rautu ze względu na nauczycielstwo uchwalono na dzień 20-go stycznia 1934 roku. Następnie na wniosek inż. Wciślaka przystąpiono do wyboru komitetu zabawowego w skład którego weszli:

1. Dr. Chruścielowie, 2. Pp. Jagoszewscy, 3. Pp. Janiccy, 4. Pp. Jarmiccy, 5. Dr. Loewyowie, 6. Pp. Mańczukowscy, 7. Dr. Pawlasowie, 8. Pp. Z. Piątkowscy, 9. Dr. Rudnerowie, 10. Dr. Rusinowski, 11. Pp. Rybczyńscy, 12. P. Skalecka.

Posiedzenie Komitetu uchwalono w piątek po świętach t. j. 29 grudnia o godz. 6-tej po poł. w sali konfer. starostwa. Odczytane sprawozdanie pielęgniarki poradni przyjęto bez zmian.

W sprawie lokalu Poradni przeciwgruźliczej, który został wypowiedziany z dniem 1 stycznia 1934 r. przez Ubezpiecz. Społ. w Tarnobrzegu uchwalono wynająć w domu p. Galuszki „Pod Kieratem“. Na tem posiedzenie zamknięto.

Powiatowe Koło walki z gruźlicą w Tarnobrzegu, pod zarządem Artura Hr. Tarnowskiego jako prezesa, Dra Ottona Loevyego jako wiceprezesa, Alidy Iwanowskiej jako sekretarki, Walerjana Niezabitowskiego jako skarbnika, oraz członków komisji rewizyjnej w osobach Inż. Alfreda Wciślaka i Zygmunta Piątkowskiego, pracowało na terenie powiatu i miasta, przez propagandę przeciwgruźliczą, dożywianie chorych, i utrzymywanie przychodni przeciwgruźliczej. Jednego chorego wysłano do lecznicy w Hołosku. Zakupiono przezrocza do wykładów przeciwgruźliczych, współpracowano z Wydziałem powiatowym i Ubezpieczalnią Społeczną. Koło liczyło 107 członków płacących wkładki po 30 gr. miesięcznie. Zarejestrowano 129 chorych w tem 90 z gruźlicą otwartą. Wykonano 381 odwiedzin domowych. Badań pomocniczych żadnych nie wykonano. Odm nie dopełniano. Brak było aparatu Roentgena, lampy kwarcowej i mikroskopu. Przychodnię prowadził 1 lekarz niewykształcony, i jedna wyszkolona pielęgniarka.

Koło ma zamiar na przyszłość w dalszym ciągu prowadzić akcję przeciwgruźliczą w ramach dotychczasowych.

Koło posiadało gotówki z dniem 31/XII 1934, 251 zł. 55 gr.

Budżet za rok 1934 na podstawie zamknięcia rachunków z dniem 31/XII 1934.

DOCHODY	1.460.87 zł.	WŁOZCHODY	1218.34 zł.
		Nadwyżka	251.53 zł.
<hr/>		<hr/>	
Razem 1469.87 zł.		Razem 1469.87 zł.	

Preliminarz budżetowy na rok 1935:

DOCHODY	zł.	DOCHODY	zł.
Wkładki członków	300.—	Czynsz za lokal	480.—
Subwencja U. S	540.—	Opał	100.—
Zbiórka	60.—	Obsługa	120.—
Sprzedż znakców	270.—	Wkładka do Tow. Woj.	100.—
Dotki	20.—	Leki	80.—
Dochód z rautu	200.—	Zapomogi dla chorych	150.—
		Druki	50.—
		Leczenie w S. notor.	500.—
<hr/>		<hr/>	
Razem 1390.—		Razem 1390.—	

TURKA N. STRYJEM.

Protokół z Walnego Zgromadzenia członków Powiatowego Koła Walki z Gruźlicą w Turce n. Stryjem odbytego w dniu 10 kwietnia 1934 r. o godzinie 7-mej wieczorem.

Porządek dzienny: 1) Odczytanie protokołu z ostatniego Walnego Zgromadzenia. 2) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej. 3) Wylosowanie 1/3 członków Zarządu, i 4) wybór w ich miejsce nowych, 5) Sprawozdanie z dotychczasowej działalności Koła, 6) Wnioski.

Posiedzenie Walnego Zgromadzenia odbyte w dniu 10 kwietnia 1934 o godzinie 8-mej wieczorem (o 7-mej jawiła się niepełna ilość członków).

Walne Zgromadzenie otwiera Prezes T-wa, przy współudziale większej połowy członków.

Sekretarz odczytuje protokół z ostatniego Walnego Zgromadzenia, który na wniosek p. Bukietyńskiego przyjęto do zatwierdzającej wiadomości bez zastrzeżeń Również przyjęto do wiadomości sprawozdanie Komisji Rewizyjnej bez zastrzeżeń i poruczono kontynuowanie dalszych agend Zarz.

Wylosowani 1/3 członków Zarządu zostali: Dr. Jüngst Wacław z Boryni, Grudziński Michał z Turki oraz Dr. Jan Oźga.

Walne Zgromadzenie większością głosów wybrało ponownie w miejsce wylosowanych członków Zarządu: D-ra Jüngsta Wacława i D-ra Jana Oźgę, zaś w miejsce Michała Grudzińskiego — Wiktora Wysoczańskiego, burmistrza.

Prezes Towarzystwa Dr. Piotrowicz w dłuższym wywodzie przedstawił dotychczasową działalność T-wa oraz zamierzenia na przyszłość.

Na wniosek Starosty D-ra Doboszyńskiego Walne Zgromadzenie przyjęło przez aklamację powyższe sprawozdanie.

Na wniosek D-ra Rabacha uchwalono zakupić dla Przychodni przeciwgruźliczej tran i wydawać go bezpłatnie niezamożnym członkom Koła.

Walne Zgromadzenie przyjęło do zatwierdzającej wiadomości przedłożony budżet Koła na rok 1934.

Po wyczerpaniu porządku dziennego Walne Zgromadzenie zostało zamknięte przez Prezesa z tem, że w myśl § 21 statutu Powiatowego Koła Walki z Gruźlicą Wydział obecnie częściowo zmieniony przez 1/3 członków wylosowanych i ponownie wybranych, zostaje w ciągu dalszym czynny przez dalsze 2 lata z tem zastrzeżeniem że na Walnem Zgromadzeniu mającem się odbyć w roku 1935 znowu ma ulec wylosowaniu 1/3 część członków Zarządu.

Protokół z Walnego Zgromadzenia Członków Powiatowego Koła Walki z Gruźlicą w Turce nad Stryjem, odbytego w dniu 15 kwietnia 1935 r. o godzinie 19-tej 15 min. wieczorem.

Walne Zgromadzenie rozpisane na godzinę 18-tą, jednak z powodu braku kompletu Walne Zgromadzenie odbyło się o godzinę później przy udziale większej połowy członków Koła z następującym porządkiem dziennym:

1) Odczytanie protokołu z ostatniego Walnego Zgromadzenia. 2) Sprawozdanie Komisji rewizyjnej, 3) Wylosowanie 1/3 członków Zarządu i 4) Wybór w ich miejsce nowych członków zarz. 5) Sprawozdanie z dotychczasowej działalności Koła, 6) Uchwalenie budżetu Koła Walki z Gruźlicą. 7) Uchwalenie budżetu Przychodni przeciwgruźliczej, 8) Wnioski.

Walne Zgromadzenie otwiera Prezes, sekretarz odczytuje protokół z ostatniego Walnego Zgromadzenia, który na wniosek

ks. Prałata Kulakowskiego przyjęto do zatwierdzającej wiadomości bez zastrzeżeń.

Również przyjęto do wiadomości bez poprawek i zastrzeżeń sprawozdanie Komisji rewizyjnej i poruczono kontynuowanie dalszych agend dotychczasowemu Zarządowi, z tem, że w miejsce 1/3 członków wylosowanych, zostali wybrani ponownie ci sami członkowie Zarządu. Zarząd obecnie przedstawia się następująco: Prezes — Dr. M. Piotrowicz, V.-prezes — Dr. Oźga Jan i Dr. M. Rabach, skarbnik — Inż. Zahaczewski, sekretarz — Maria Świsterska, członkowie Zarządu: Wysoczański Wiktor — burmistrz, Dr. Silber Adolf — Strzyłki, Dr. Jüngst Waclaw — Borynia, lekarz Petrucki Stanisław — Wysocko wyżne, Komisja Rewizyjna: Starosta pow. Dr. Doboszyński, Albert Leopold — nacz. poczty, i Mgr. Feldman Dawid aptekarz.

Preze Koła przedstawił dotychczasową działalność Koła. Sprawozdanie Prezesa na wniosek zast. Starosty Mgr. Łuszczyńskiego przyjęto przez aklamację do zatwierdzającej wiadomości.

Następnie uchwalono bez poprawek budżet przedstawiony przez Zarząd dla „Koła Walki z gruźlicą na rok 1935/36” oraz budżet dla „Przychodni przeciwgruźliczej w Turce”.

Na wniosek D-ra Jana Oźgi uchwalono zwrócić się do Wojewódzkiego T-wa Przeciwgruźliczego z prośbą o jednorazową subwencję dla Koła, na rzecz „Przychodni przeciwgruźliczej w kwocie 400 zł.

Na wniosek naczelnika urz. poczt. Alberta uchwalono zakupić na zimę dla Przychodni przeciwgruźliczej tran i rozdawać także bezpłatnie.

Po wyczerpaniu porządku dziennego Walne Zgromadzenie zostało przez Prezesa zanknięte, z tem, że w myśl § 21 statutu Powiatowego Koła Walki z Gruźlicą, następne Walne Zgromadzenie odbędzie się w r. 1936 i znowu nastąpi odpowiednie wylosowanie 1/3 członków Zarządu w myśl cytowanego wyżej statutu.

Powiatowe koło walki z gruźlicą w Turce nad Stryjem, obejmowało swoją działalnością powiat turczański liczący 100 gmin. Koło prowadziło akcję dni, przeciwgruźliczych oraz propagandę przeciwgruźliczą na terenie całego powiatu, głównie przez rozdawnictwo tranu w czasie dni przeciwgruźliczych. Koło współpracowało z Ubezpieczalną Społeczną i prowadziło przychodnię przeciwgruźliczą w Turce nad Stryjem. Koło ma zamiar uruchomić drugą przychodnię w gminie Wysocko wyżne. Zarejestrowano 211 chorych, w tem 12 z gruźlicą otwartą. Wykonano 154 odwiedzin domowych, 1075 naświetleń lampą kwarcową, będącą

własnością Ubezpieczalni społecznej u 107 osób, 33 badań płwociny w tem 5 dodatnich (mikroskop jest własnością U. S.), 10 prześwietleń Roentgenem w Szpitalu w Turce, gdzie Koło ma 10 łóżek do swej dyspozycji. Odm nie dopełniano. Przychodnię prowadzi 1 lekarz wyszkolony i 1 pielęgniarka wyszkolona.

Gotówki w kasie było z dniem 31/XII 1934... 321 zł. 70 gr.

Budżet w dniu zamknięcia rachunków
z dniem 31/XII 1934.

PRZYCHÓD	1992.25 zł.	ROZCHÓD	1670.55 zł.
		Odprowadzono do kasy	321.70 zł.
	Razem 1992.25 zł.		Razem 1992.25 zł.

Preliminarz budżetowy na rok 1935.

PRZYCHODY	zł.	ROZCHODY	zł.
Zapas kasowy	321.70	Na przych. w Wysocku	321.70
Wkładki członków	250.—	Wkładka do Tow. Woj.	100.—
Dni przeciwgr.	500.—	Kursor	50.—
Subw. M. O. S.	1200.—	Dla przych. przeciwgr.	1200.—
		Tran	100.—
		leki i światło	500.—
	Razem 2071.70		Razem 2071.70

Sprawozdanie stałego Komitetu Imprez Widowiskowych, przy Towarzystwie walki z gruźlicą we Lwowie, za rok 1935.

Za zezwoleniem Zarządu Towarzystwa Walki z gruźlicą we Lwowie, zawiązał się w grudniu 1935 r. komitet mający na celu urządzenie imprez widowiskowych dla chorych pozostających w Lecznicy w Holosku. Przewodnictwem spoczywa w ręku Dra. L. Ptaszka, funkcję sekretarza spełnia jeden z chorych Lecznicy, a skarbnikiem jest P. Adela Cirbusówna. Komitet stanął na stanowisku pracy dochodowej, używając uzyskanych funduszków na cele rozrywkowe dla chorych. W miesiącu grudniu 1935, urządzono 3 imprezy, z których szczegółowe sprawozdania załączamy, a to uroczystość św. Mikołaja, uzupełnienie artystyczne uroczystości wigilijnej z wydaniem na ten dzień okolicznościowej jednodniówki w redakcji pacjentów Lecznicy, oraz samodzielne urządzenie wieczoru sylwestrowego.

Poniżej podajemy teksty komunikatów umieszczonych w prasie lwowskiej codziennej, oraz wygłoszonych przed mikrofonem Lwowskiej rozgłośni Polskiego radja:

Dnia 6 grudnia b. r. do Lecznicy w Holosku zawitał mile witany przez wszystkich chorych Święty Mikołaj, w towarzystwie nieodstępnego djabła. Święty wręczył chorym jak i personalowi, podarki z aktualnymi wierszykami. Uroczystość przyjęcia niebiańskiego gościa odbyła się w Hallu Nowego Pawilonu, wieczorną porą wśród zebranych łżej chorych. Ciężej chorych pocieszył staruszek u ich łóżek życząc im szybkiego wyzdrowienia. Nieskończona ujmująca powierzchowność Niebiańskiego i piekielnego gościa wzbudziła szczerą radość wśród obecnych przy tej uroczystości, stwarzając wielką niespodziankę tym, o których często zapomina się. Uroczystość ta zbiega się corocznie z początkiem kampanji miesiąca przeciwgruźliczego, dlatego też niezmierni goście wykorzystując sposobność apelują do szerszego ogółu o jaknajwiększe poparcie akcji Dni przeciwgruźliczych, przez wykupienie możliwie największej ilości znaczków przeciwgruźliczych. Grosze te będą na dobre cele wydane.

Za doskonale kreacje obu postaci, Zarząd Lecznicy na tem miejscu składa serdeczne podziękowanie PP. S. Michułowiczowi i A. Ptaszkiewiczowi w imieniu chorych i swoim.

W dniu 24 b. m. jak corocznie święty wieczór wigilijny był w Lecznicy obchodzony uroczystość.

Z nadejściem mroku, gdy pierwsze gwiazdy błysły na niebie, kolędy w wykonaniu chóru podoficerów zawodowych załogi Lwowskiej oświeciły chorym zbliżanie się pory obchodu Narodzin Boskiego Dziecięcia. Z nad bieli śniegu popłynęły z pośród pawilonów rzewne stare melodje układu J. Galla, zwiastujące Radosną Nowinę, stwarzając podniosły nastrój wśród chorych.

Bezpośrednio potem wieczerza wigilijna zgromadziła chorych i personal w sali jadalnej lecznicy, przy rześście oświetlonem drzewku. Uroczystość rozpoczął chór odśpiewaniem kolęd, poczem Dyrektor i Prymarjusz Dr. L. Węgrzynowski, powitał zebranych. którym Lecznica w tym dniu zastępując dom i rodzinę, radaby jak najwięcej umilić tradycyjny wieczór. Dziękując wszystkim, którzy swoją obecnością przyczynili się do uświetnienia chwili, jak PP. Radcy Smerekowi, Czernakowi, oraz chórowi, wytłumaczył nieobecność Prezesa Towarzystwa walki z gruźlicą P. Irzyka i przelamał opłatek, dzieląc się nim z wszystkimi na sali zebranymi osobami. Imieniem chorych przemówił jeden z pacjentów Lecznicy, a imieniem personalu P. Baczyński.

Nie zapomniano w tym dniu i o obłożnie chorych, którzy nie mogli zejść do wspólnej wieczerzy. Prymarjusz więc i Drka Kra-

sowska, pozostawiając zebranych na chwilę, udali się do sal na pawilonach by podzielić się oplatkiem, z chorymi leżącymi.

W czasie wieczerzy wręczono wszystkim wydaną przez chorych okolicznościową jednodniówkę.

Miły dowód pamięci stanowił upominek przesłany pacjentom lecznicy przez Zakład Wychowawczy Sacre Coeur w postaci woreczków wypełnionych słodyczami, które wśród powszechnej radości chorym rozdano. Za pamięć składa na tem miejscu podziękowanie Zakładowi grono pacjentów Lecznicy jak i Zarząd.

Wśród serdecznego nastroju, upłynęła reszta wieczoru, pozostawiając wszystkim niezatarte wspomnienie.

Ostatnie godziny starego roku 1935, spędzono w Lecznicy wśród wesołego nastroju, jaki stwarza zawsze Noc Sylwestrowa. Chorzy zebrani w dużej jadalni przystrojonej girlandami i oświetlonej barwnymi lampami, wysłuchali programu, na który złożyły się recytacje artystów Teatru Miejskiego we Lwowie: PP. Bojanowskiego, Guttnera i Pietraszkiewicza. Wnieśli oni wiele prawdziwego i szczerego humoru, gorąco oklaskiwani przez zebranych chorych. Z kolei wystąpił chór podoficerów zawodowych Załogi Lwowskiej z repertuarem pieśni układu Galla, Orłowskiego i Szopskiego. P. Sroka święcił tryumfy przepięknym swym tenorem w pieśniach solowych. P. Flak przyjąwszy na siebie rolę Czasu, przesunął o godz. 18 zegar na godz. 24. Przy dźwiękach orkiestry salonowej wniesiono na salę wino ofiarowane na ten cel przez zawsze znane ze swej dobroczynności firmy: Atlas i Zofja Wagemann. P. Flak przy końcu swojej recytacji złożył wszystkim życzenia Noworoczne. Deklamacje P. Marciniakówny dopełniły całości programu. Po wyczerpaniu całości produkcji podano pierwszy posiłek w roku 1936 urozmaicony przysmakami mięsnymi ofiarowanymi przez Firmę Rucker we Lwowie.

Wieczór pozostawił chorym niezatarte miłe wrażenie.

Za społecznie wysoce zrozumiałą ofiarność wykonawców jak i Firm, pacjenci Lecznicy jak i Zarząd składa na tem miejscu wszystkim powyżej wyszczególnionym gorące podziękowanie.

Sprawozdanie kasowe komitetu imprez widowiskowych lwowskiego Towarzystwa walki z gruźlicą na podstawie zamknięcia rachunkowego dnia 31. XII. 1935.

Dochody:		Wydatki:	
Ze sprzedaży „jednodniówek“ uzyskano	58,60 zł	Koszta druku „jednodniówki“ na powielaczu	10,00 zł
Ze sprzedaży kart wstępu na wieczór sylwestrowy uzyskano	28,00 „	Koszta oprawy jednodniówek zwyczajnej	5,20 „
		Koszta okładek karton.	5,30 „
		Koszta imprezy św. Mikołaja	10,00 „
		Koszta dekoracji sali na wieczór sylwestrowy	5,30 „
		Koszta przyjęcia wykonawców	5,00 „
		Inne	4,50 „
		Dochód jako gotówka w kasie	45,50 „
	<hr/> Razem 86,60 zł		<hr/> Razem 86,60 zł

Kronika Towarzystwa walki z gruźlicą we Lwowie
za ostatni kwartał 1935 r.

Na skutek zmniejszenia się frekwencji chorych w Lecznicy w Hołosku, Wydział Towarzystwa okazał się zmuszonym zredukować stanowisko i etat Zarządcy Lecznicy. W związku z tem P. Stanisław Cybulski opuścił zajmowane przez siebie stanowisko Zarządcy, żegnany z żalem oraz zupełnem uznaniem za długoletnią pracę i zasługi jakie na polu rozwoju Lecznicy w Hołosku położył.

Rada Fundacji im. Jakóba hr. Potockiego przyznała stypendjum naukowe asystentowi Towarzystwa i członkowi naszej redakcji Drowi Ludwikowi Ptaszkowi. Dr. Ptaszek na czas trwania stypendjum otrzymuje bezpłatny urlop, a agendy jego obejmuje Dr. D. Zier.

Kierownik apteki w Hołosku, P. Józef Gluziński opuścił zajmowane przez siebie stanowisko z dniem 31. XII. 1935.

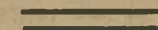
Praktykantka pielęgniarska p. Justyna Połtowiczówna opuściła swoje stanowisko z dniem 31. XII. 1935.

Praktykantka pielęgniarska P. Jadwiga Smereczanka uzyskała miejsce w szkole pielęgniarskiej w Warszawie opłacane stypendjalnie i przeniosła się tamże z dniem 1. X. 1935.

Obowiązki Gospodyni w Lecznicy w Hołosku, objęła z dniem 1. XII. 1935 P. Anna Załęska.

Do Lecznicy w Hołosku, przyjęto na praktykę lekarską Drkę S. Weissblüth Goldbergową.

Na praktykantkę pielęgniarską w przychodni i poradni przeciwgruźliczej we Lwowie, przyjęto P. Marię Dackówną.

SPIS RZECZY

ZAWARTYCH W ROCZNIKU II „RUCHU PRZECIWGRUŹLICZEGO“

w zeszytach 1, 2, 3 i 4.

	Str.
Sprawozdanie Wojewódzkiego Komitetu VII Dni przeciwgruźliczych na obszarze Województwa lwowskiego w roku 1934/35	1
Odnaki honorowe za kampanję VII Dni	2
Kwoty zebrane z okazji VII Dni	9
Wezwanie do walki z gruźlicą	11
Gruźlica nie szczędzi nikogo	14
Dni przeciwgruźlicze	15
Wenta przedświąteczna	16
Gruźlica w Krakowie wzmagą się	17
Sprawozdanie szczegółowe z VII Dni przeciwgruźliczych:	
Bóbrka, Brzozów, Dobromil, Drohobycz, Gr. Jagielloński	18
Jarosław, Jaworów, Kolbuszowa, Krosno, Lesko, Lubaczów, Lwów powiat	19
Łańcut, Mościska, Nisko, Przemysł, Przeworsk, R. Ruska, Rzeszów, Rudki	20
Sambor	21
Sanok	22
Sokal, Tarnobrzec, Turka, Żółkiew	23
Lwów Miasto	24
Propaganda VII Dni	24
Sprawozdanie z działalności Lwowskiego Towarzystwa walki z gruźlicą	28
Poradnia i przychodnia przeciwgruźlicza	28
Cyfrowe sprawozdanie poradni. 1932 i 33	30
Dary i subwencje przychodni i poradni 1933	30
Budżet przychodni i poradni 1932	31
Preliminarz budżetowy na rok 1933	32
Budżet poradni i przychodni 1933	33
Preliminarz budżetowy na rok 1934 poradni i przychodni	34
Lecznica w Hołosku	35
Ruch chorych w Hołosku za rok 1932	36
Zestawienie pacjentów za rok 1935	36
Zatrudnienia pacjentów za rok 1932 i 1933	37
Zabiegi wykonane w Hołosku 1932 i 1933	37

Dni żywienia w Hołosku 1952 i 1955	58
Inwestycje w Hołosku 1952 i 1955	59
Dary i subwencje w r. 1952	59
Dary i subwencje Hołoska 1955	40
Koszta własne utrzymania pacjentów w Hołosku	41
Preliminarz Hołoska na rok 1955	42
Preliminarz Hołoska na rok 1954	43
Sprawy finansowe Hołoska 1952 i 55	44
Bilans zamknięcia Hołoska za rok 1952	47
Dochody i wydatki Hołoska za rok 1952	47
Bilans zamknięcia Hołoska za rok 1955	49
Dochody i wydatki Hołoska za rok 1955	49
Protokół posiedzenia komisji szkontrującej Towarzystwa walki z gruźlicą we Lwowie za rok 1933	50
Protokół posiedzenia komisji szkontrującej Towarzystwa walki z gruźlicą we Lwowie za rok 1934	51
Sprawozdanie zarządu Wojewódzkiego Towarzystwa przeciwgruźliczego we Lwowie za rok 1934	52
Uwagi na temat sprawozdania:	
Bóbrka, Brzozów, Dobromil, Drohobycz, Gr. Jagielloński, Jarosław	59
Jaworów, Kolbuszowa, Krosno, Lesko, Łubaczów, Lwów powiat	60
Łańcut, Mościska, Nisko, Przemysł, Przeworsk, Rawa Ruska	61
Rudki, Rzeszów, Sambor, Sanok, Sokal, Tarnobrzeg, Turka, Lwów	62
T. O. Z.	65
Kronika	64
Komunikaty	64

SKOROWIDZ NAZWISK I MIEJSCOWOŚCI ZA ROK 1935

(cyfry oznaczają strony)

Skorowidz nazwisk zawartych w Zeszycie 1, 2, 3, 4.

- Armatus 4, 52, 56.
 Baczyński 55, 47, 49. Bickeles 27, 52, 53. Bielówna 64. Borysiewicz 55.
 Chmielewski 4, 5, 6. Chodzko 12, 13. Chomska 64. Chruszczewski 4, 52, 56.
 Chuderski 32. Cirusówna 64. Cybulski 55.
 Danielski 55. Dąbrowska 35. Damska 29. Dewiczówna 55. Doliński 4, 11, 24, 52, 56. Dorosz 4, 56.
 Bekhardt 55.
 Feczko 55. Freudenberg 12.
 Garbień 4. Gluziński 39. Gramska 15. Grek 52. Grzegorzewski 4, 52, 56, 57.
 Halacińska 29, 55, 64. Heftel 29. Hołobut 4. Hołub 56. Hornung 52, 53, 55.
 Hübl 4, 52, 56.
 Irzyk 4, 24, 48, 56.
 Janiszewski 44.
 Kaszubski 22. Kociuba 29, 35. Kołodziej 4, 56. Kostołowska 17. Kostołowski 16, 17. Krasowska 35. Krüzenstern 47, 49, 51, 52. Kuczerski 64. Kwaśniewski 4, 56.

- Latkowski 17.
 Łoś 15.
 Majewski 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 27, 52, 55, 59. Masiukówna 35, 64. Miziura 27, 53.
 Mulakowa 52. Mussolini 12.
 Nizankiewiczówna 55. Nowicki 52.
 Ostrowski 64.
 Pankiewiczówna 35, 64. Pfau 47, 49, 52. Pieniążek 35. Piesrzyński 12. Piotrowicz 4, 56. Pisek 52. Poltowiczówna 64. Prażmowski 2. Ptaszek 35, 40, 64.
 Radło 15. Romerowa 27. Rudzki 15. Rychlik 55.
 Sabatowski 52. Sambura 35. Salpeter 27, 29, 55. Sapięha 17. Sarbreń 56. Sawicka 40. Sawicki 2, 3, 57. Scheuring 29. Skokowska 12. Smereczanka 55.
 Sokółowski 40. Świątek 55. Szkodziński 35. Szozda 29. Szpunar 55.
 Szulski 55.
 Tomanek 55.
 Wałęga 52, 53. Was 4, 56. Węgrzynowska 59. Węgrzynowski 4, 28, 29, 35, 46, 48, 52, 33, 55, 56, 57. Wojcikiewicz 17. Wysocki 3, 27, 53, 55.
 Zajączek 9, 10, 26. Zion 29. Żychiewiczowa 26.
- Skorowidz miejscowości zawartych w Zeszycie 1, 2, 3, 4.
- Baranów 25. Belz 17. Besk 22. Błażowa 20. Bóbiałyn 17. Borynia 25. Bobrka 9, 18, 27, 52, 53, 59. Brzozów 18, 55, 59. Brzuchowice 65. Budzimin 17. Bukowsko 22.
 Chłopiatyn 17. Chodorów 18, 59. Chodzież 64. Chyrów 21. Cieląż 17.
 Dłużniów 17. Dobromil 18, 27, 55, 54, 59. Drohożyn 4, 9, 18, 27, 56, 57, 59. Dublany 21, 50, 51.
 Felsztyn 21.
 Głogów 29. Grębów 25. Gródek Jagielloński 4, 18, 56, 59.
 Hanzłowska 61. Hołosko 3, 4, 11, 14, 26, 35, 36, 38, 39, 40, 42, 50, 51, 56, 57, 58, 61, 62, 63, 64.
 Jaćmierz 22. Janów 18, 59. Jarosław 4, 9, 19, 27, 52, 56, 59, 60. Jaśliska 22. Jaworów 14, 19, 27, 54, 60. Jaworzno 9, 10.
 Kańczuga 20. Kęty 9, 10. Kobierzyn 8. Kolbuszowa 18, 27, 54, 60. Komańcza 22, 62. Komarno 62. Komarów 17. Konotopy 17. Korczyn 17. Kraków 8, 17. Kranzberg 21. Krosno 4, 9, 19, 27, 56, 60. Krukienice 20. Krystynopol 17. Kulików 24. Kulparków 7, 8, 9, 24.
 Leningrad 12. Lesienice 19. Lesko 19, 60. Leszczków 47. Leżajsk 61. Lipowica 61. Liszna 22, 62. Londyn 12. Lubaczów 9, 19, 27, 60. Lwów 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 17, 19, 24, 27, 28, 31, 32, 36, 39, 42, 43, 50, 51, 52, 55, 55, 57, 59, 60, 62, 63, 64.
 Łańcut 20, 27, 61. Łuczyce 17.
 Mianowice 17. Mościska 20, 27, 55, 61. Moskwa 15. Mosty Wielkie 24. Mrzyglód 22. Myców 17.
 Nadbrzezie 25. Niebylec 20. Nisko 20, 61. Nizankowice 61. Nowosiółki 18. Nuśnice 17.
 Otwock 64. Ostrów 17. Ożomla 18.
 Parchacz 17. Perespa 17. Poturzyce 17. Poźdymierz 17. Próchnik 18. Przemysł 4, 9, 20, 52, 56, 59, 61. Przeworsk 20, 27, 54, 61. Pustomyty 20.
 Radomyśl 25. Radymno 18. Rawa Ruska 20, 27, 58, 61. Rozłęcz 25. Rozwadów 23. Rudki 20, 27, 54, 62. Rusin 17. Rzeszów 9, 20, 54, 60, 62. Rzym 12. Rymanów 22, 61, 62.

Sambor 4, 9, 21, 27, 52, 56, 62 Sanok 4, 9, 22, 23, 27, 56, 62. Sawczynię 17.
 Sielec 17. Szeniawa 18. Skoromochy 17. Sokal 9, 15, 16, 17, 23, 27, 62.
 Spasów 17. Starasól 21. Starogród 17. Strzyłki 25. Świtaszów 17. Szar-
 pańce 17.
 Tarnobrzeg 9, 23, 27, 62. Tartaków 17. Turka 4, 9, 25, 27, 56, 62. Tyczyn 20
 Uhrynów 17.
 Wareż 17. Warszawa 12, 23, 53, 57, 58. Winniki 53. Wysocko 62. Wyżłów 17.
 Zagórze 22. Zakopane 64. Zarszyn 22. Zawisznia 17. Zawonie 17.
 Żółkiew 9, 25.
 Żaiatyn 17.

SPIS RZECZY
ZAWARTYCH W ROCZNIKU II „RUCHU PRZECIWGRUŻLICZEGO“
 w zeszytach 5, 6, 7 i 8.

	Str.
o rozmieszczeniu przypadków śmierci na gruźlicę w mieście Lwowie w latach 1934 i 1935	1
Sprawozdanie z działalności P. T. B. N. nad gruźlicą za rok 1934/35	7
Memoriał w sprawie centralnego Instytutu Badań nad gruźlicą	9
Projekt	10
Zadania	11
Plan	12
Organizacja Instytutu	13
Realizacja	14
Sprawozdanie Zarządu Wojewódzkiego Twa. przeciwgr. za r. 1934 (C. d.)	16
Sprawozdanie kasowe	18
Preliminarz	22
Zestawienie sprzedaży znaczków za rok 1934/35	25
Sprawozdanie roczne powiatowych kół walki z gruźlicą na terenie Wo- jewództwa lwowskiego	24
Bóbrka	24
Brzozów	25
Dobromil	26
Drohobycz	27
Gródek Jagielloński	51
Jarosław	54
Jaworów	55
Kolbuszowa	58
Krosno	40
Lesko	41
Lubaczów	42
Lwów	45
Łańcut	49
Mościska	53
Nisko	54
Przeworsk	60
Przeworsk	60
Rawa Ruska	60
Rudki	62

Skorowidz nazwisk zawartych w Zeszycie 5, 6, 7, 8. Rocznika II
„Ruchu przeciwgruźliczego“.

- Adam** 47. **Andermann** 40. **Appenzeller** 47. **Ardan** 42. **Armatys** 55.
Bachmann 54. **Bachulski** 55. **Baczyński** 43, 44. **Bakałowa** 6. **Balusz** 60, 61, 62.
Bańska 40. **Baranowski** 46, 47. **Bardach** 42. **Bargieł** 41. **Bauer** 42. **Ba-
zant** 32. **Begleiter** 47. **Bernatowicz** 24. **Bickeles** 20, 23, 47. **Bieniasz** 52.
Bikart 59. **Bilczewski** 32, 33. **Biliński** 24. **Biluchowski** 29. **Blay** 24. **Blech**
55. **Błaszczakówna** 25. **Bobela** 19. **Bockenheim** 24. **Bodnar** 55. **Bogucki** 50.
Bogusławski 52. **Borysławski** 25. **Brand** 55. **Brończyk** 55. **Burka** 61.
Burtowy 61.
Cerkiewicz 40. **Chimiak** 62. **Chodorowski** 61. **Chodźko** 10. **Czechowicz** 42.
Czermak 57.
Dadlezowa 61. **Damański** 47. **Dammowa** 47. **Dąbrowiecki** 25. **Dąbska** 46.
Deisenberg 61. **Dixon** 2. **Dobrowolski** 25. **Doliński** 44, 46. **Domaszewicz-
owa** 46, 47. **Dreyer** 35, 37. **Dryś** 55. **Dunajecki** 40. **Dwernicki** 55. **Dworza-
czek** 41. **Dziemaszkiewiczowa** 40.
Eckhardt 47.
Feuerstein 47. **Firla** 52. **Firniak** 42. **Fischer** 65. **Foltówna** 60. **Frankiewicz** 42
Frączkowska 51, 52. **Frączkowski** 51, 52.
Gacał 62, 63. **Gadomski** 39, 41. **Garbień** 51, 52, 53. **Gazda** 54. **Gąsiorowski** 41.
Cierucański 25. **Godek** 56. **Gorzelana** 38. **Gorzkowa** 61. **Gostyński** 26.
Graf 47. **Grek** 4. **Grochowalski** 47. **Gröer** 8. **Groniewski** 55. **Grossmann** 63.
Grünfeld 53. **Guttman** 37, 61.
Habiński 41. **Halter** 61. **Hawrot** 61. **Henner** 56. **Hernick** 54. **Hoffmann** 50. **Hor-
nung** 46. **Hoszowski** 42. **Hübl** 55, 56. **Hüblowa** 55.
Irzyk 43, 44, 45, 46, 47. **Iwanko** 51.
Jahr 37. **Jakubowicz** 28. **Januszewski** 39. **Jastrzębski** 32. **Jung** 52. **Jurkowski**
49, 50, 51, 52.
Kapuściński 34. **Kasperska** 50. **Katz** 24, 55. **Kibitz** 53. **Kielanowski** 45, 46. **Ki-
sielewski** 54. **Klaften** 63. **Klein** 34. **Kleinberg** 54. **Klerykowska** 50, 51.
Klymyszyn 65. **Kniażyk** 52. **Kocko** 30. **Kociumbas** 24. **Kołodziej** 41. **Ko-
narski** 63. **Kopczak** 41. **Kornafel** 37. **Kościuszkowa** 50, 51. **Kossecki** 26.
Kotalecki 40. **Kozaniewicz** 32, 33. **Kozarska** 53. **Krasowska** 8. **Krukierk**
41. **Kruzenstern** 45, 46. **Kruzensternowa** 46, 47. **Krzyżanowski** 61. **Ku-
charski** 54. **Kurzeja** 47. **Kwaśniewski** 27, 28, 29, 30. **Kwiatek** 50.
Lachowicz 37. **Langer** 53. **Lasecki** 54. **Lasko** 28. **Laufer** 55, 56. **Lebküchler** 32.
Leszczyk 54. **Leszczyński** 42. **Lewicki** 41. **Lisowski** 55, 56. **Londoński** 54.
Lorens 41. **Lüftschütz** 26.
Łoś 36, 37. **Łysiak** 52.
Majewski 21, 25. **Malsburg** 51. **Małek** 41. **Mandel** 61. **Margulies** 32. **Matuszka**
54. **Mazurkiewicz** 42. **Melichar** 32. **Melzerowa** 47. **Metzger** 55. **Miączyń-
ski** 32. **Miciakówna** 25. **Miduna** 55. **Mischel** 28, 29. **Miziura** 21, 23, 46.
Molinari 2. **Moloń** 42. **Moser** 24. **Moszczeński** 26. **Mulak** 24. **Müller** 41.
Muskusowa 61.
Nickowski 38, 39, 40. **Niewolkiewiczówna** 26. **Niziński** 49. **Nowak** 34. **Nowa-
kowski** 65. **Nowicki** 46, 47.
Ohly 24. **Oller** 35, 56. **Orłowski** 7, 26, 34. **Orska** 35, 37. **Ossadnik** 60.

- Palsch 55. Palusiński 55. Pastuch 27, 28, 29. Patkowska 65. Pawlik 54. Pazowski 55, 56. Peller 5. Petzeld 60. Pfau 45, 46, 47. Piątkiewicz 26. Piątkowski 65. Pilszek 25. Piotrowski 28, 29. Pióro 56. Pizło 54. Pohorecki 45, 46. Pomianowski 55. Połochazo 42. Potocka 49, 50. Potocki 7, 8, 9, 10. Postępski 25. Ptaszek 7, 8. Puchalik 26. Puciówna 60.
- Radło 56, 57. Rath 57. Robel 41. Rosse 61. Rudelski 26. Rufer 54. Ryzyj 24.
- Sabatowski 45, 46, 47. Sakiewicz 24. Salpeter 21, 25, 47. Schaff 47. Scherzer 47. Schiffmann 51. Schneebaum 2. Schneider 47. Scholz 26. Seidenbrau 47. Selzer 47. Sestini 3, 4. Sączkowski 61, 62. Sidorowicz 24. Siegelbaum 61. Sienkiewicz 58, 40. Siwak 65. Skowronek 55, 56. Skupiński 27. Śliwiński 56, 57. Słonina 40. Smerek 44, 46. Smoleń 26. Smółka 57. Sobolewski 54. Sożyński 41. Spatz 54. Starkel 52. Starkiewicz 41. Stefaniuk 26. Stemerowicz 55, 56. Szczepański 55. Szczupider 45. Szmer 29. Sztapa 56. Szpunar 50. Szpila 54. Stępień 41. Szuba 25.
- Tabaczek 42. Teicher 65. Tomanek 8. Tomkiewicz 26. Trajan 47. Trawiński 46, 47. Turnheim 42.
- Utzig 42.
- Waga 26. Wałęga 55. Waszczkówna 50. Wawiczowa 51. Weissmann 32. Wernicki 4. Węgrzynowska 45. Węgrzynowski 1, 4, 7, 8, 44, 45, 46, 47. Wiśniak 41. Wiśniewski 26, 55. Wnorowski 56. Wojciechowski 54. Woycicki 47. Woźny 41. Wyka 40. Wysocki 20, 25, 44, 61, 62.
- Zach 40. Zajac 42. Zajacówna 57. Zajaczek 18. Zakliczyński 27, 50. Zalicz 37. Zaremski 54. Zerebecki 59, 40. Ziemia 52. Zier 1, 8. Zion 46, 47. Zub 26. Zychowiczowa 18.

Skorowidz miejscowości zawartych w zeszycie 5, 6, 7, 8.

- Amsterdam 5.
- Berlin 5, 5. Birmingham 2. Bóbrka 19, 24, 25. Brzeżany 8, 10, 11, 15. Brzozów 25, 26. Brzuchowice 14, 47.
- Cieszanów 43. Chodorów 24, 25. Czortków 44.
- Delatyn 11. Dobromil 19, 26. Drohobycz 27, 28. Dublany 48.
- Gródek Jagielloński 51, 55.
- Hołosko 14, 15, 16, 18, 19, 21, 22, 28, 58, 51, 52, 54, 65.
- Iwonicz 11.
- Janów 51. Jarosław 54, 55. Jaworów 55, 57.
- Kosów 11, 15. Kobluszowa 58, 59. Komarno 65, 64. Krosno 40. Kulparków 18.
- Lewandówka 6. Lesko 41. Leżajsk 49, 50, 52, 55. Londyn 5. Lubaczów 42.
- Lwów 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 14, 15, 16, 18, 19, 20, 21, 22, 25, 32, 35, 36, 58, 45, 45, 47, 48, 57, 60, 61.
- Łańcut 49, 50, 51, 52. Łódź 14.
- Medjolan 2, 5.
- Mościska 55.
- Nisko 21, 54.
- Powica 57. Poznań 4. Przemyśl 14, 55, 56, 57, 58, 59. Przeworsk 60.
- Rawa Ruska 45, 60, 61. Rudki 62, 65. Rymanów 11, 14, 56, 57, 58. Rzeszów 39.
- Sichów 48. Spezia 5. Sygniówka 6.
- Tarnobrzeg 54.
- Warszawa 6, 7, 8, 14, 19, 34, 44. Wiedeń 3. Winniki 19, 45, 46, 49.
- Zaleszczyki 15. Zamarstynów 6. Zniesienie 6.

SPIS RZECZY

zawartych w roczniku II „Ruchu przeciwgruźliczego“ w zeszyte 9, 10, 11 i 12.

	Str.
Kilka uwag na temat sprawozdania ruchu chorych w Lecznicy w Hołosku za rok 1934	1
Ocena działalności poradni w Winnikach na podstawie cyfr spr. za lata. 1933, 1934 i 1935	10
Sprawozdanie z pos. nauk. lwowskiego koła P. T. B. N. nad gruźlicą z dnia 26. XI. 1935 r.	16
Sprawozdanie z działalności lwowsk. Tow. walki z gruźlicą za r. 1934	19
I. Poradnia i Przychodnia	19
Sprawozdanie cyfrowe poradni i przychodni	20
Zamknięcie rachunkowe poradni i przychodni za r. 1934	21
Preliminarz budżetowy poradni i przychodni na r. 1935	21
II. Lecznica w Hołosku Wielkim	22
Ruch chorych w r. 1934	23
Zestawienie chorych za rok 1934	23
Dni żywienia i zabiegi	24
Wykaz kosztów administracyjnych za rok 1934	25
Obliczenie kosztów własnych utrzymania 1 pacjenta w r. 1934	25
Bilans zamknięcia za rok 1934	26
Wykaz subwencji i darów za rok 1934	28
Preliminarz budżetowy na rok 1935	29
Sprawy finansowe Towarzystwa	31
Sprawozdanie komisji Rewizyjnej za rok 1934	32
Sprawozdanie roczne powiatowych kół walki z gruźlicą na terenie województwa lwowskiego za r. 1934 (c. d.)	33
Rzeszów	33
Sambor	34
Sanok	40
Sokal	46
Tarnobrzeg	47
Turka nad Stryjem	50
Sprawozdanie stałego komitetu imprez widowiskowych przy Towarzystwie walki z gruźlicą we Lwowie za rok 1935	53
Kronika Tow. walki z gruźlicą we Lwowie za ostatni kwartał 1935	56
Spis rzeczy	57

SKOROWIDZ NAZWISK I MIEJSCOWOŚCI ZA ROK 1935

(cyfry oznaczają strony)

a) Skorowidz nazwisk zawartych w zeszyte 9, 10, 11 i 12.

Alter 33, 36. Arnold 35. Atlas 55. Augustyński 41.

Babula 55. Baczyński 23, 27, 54. Bakalowa 8. Biedrzyccy 28. Biber 56. Blaha 28. Bojanowski 55. Bukietyński 50. Byszewska 55.

Choma 56. Choróbski 36. Chrusciel 48. Chruszczewska 36. Chruszczewski 34, 36. Chwalibogowski 18. Ciechanowski 33. Cirbusówna 53. Cybulski 25, 56. Czeriak 54.

Dackówna 57. Dankiewicz 40. Dawidowicz 28. Dąbrowska 23. Didur 41. Doboszyński 52. Dobrzański 35, 56. Dorosz 46. Drabokupil 36. Dreher 18.

Eckhardt 18.

- Feldmann 52. Fuchs 36.
 Gewürtzowa 56. Gluziński 56. Goldbergowa 57. Gołębiowski 55. Grudziński 51.
 Guttner 55.
 Haduch 41. Helfgott 35, 56. Hinze 33. Holobut 54.
 Irzyk 28. Iwanowska 48.
 Jüngst 51.
 Kurczyński 10. Kaszubski 55. Kessler 36. Kielanowski 35. Kowalski 28. Kra-
 sowska 1, 2, 23, 54. Krogulski 53. Kruzenstern 26. Krukar 41. Kulikówna
 25. Kurzeja 18. Kwiatkowski 18.
 Lepiankiewicz 55. Lewicki 36. Lipczyński 55. Loewy 48.
 Majewski 17, 18. Maniówna 48. Marciniakówna 55. Masiukówna 25. Melnar-
 owicz 55. Michulowicz 54. Mosser 35, 56. Myślińska 28.
 Nazarewicz 55. Neuweilt 28.
 Oźga 51.
 Panglisz 55. Pankiewiczówna 25. Petrucki 52. Pfau 26. Pietraszkiewicz 55.
 Piątkowski 48. Pohorecki 27, 53. Połtowiczówna 56. Potocki 15. Procha-
 wnikówna 41. Ptaszek 1, 15, 16, 23, 28, 53, 56. Ptaszkiewicz 54.
 Quest 28.
 Rabach 52. Rucker 55. Rudner 48. Rybeżyńska 48. Rychlik 25.
 Schmydt 19. Schreiber 33. Sekura 36. Sielicki 14. Silber 52. Skwarczyński 41.
 Smerczanka 56. Smerek 55. Soltykiewicz 35. Soniewicki 56. Sopocki 55.
 55. Sroka 55. Strutyńska 55. Świsterska 52. Szemelowski 40. Szpunar 23.
 Szumski 18.
 Tarnowski 48. Trendota 59.
 Ulrich 28.
 De Ville 48.
 Wagemann 55. Wajda 35. Weślak 48. Weissowa 48. Węgrzynowski 1, 16, 17,
 19, 25, 26. Wielowiejski 48. Wilk 48. Woś 33. Wroczyński 14. Wyso-
 czański 51.
 Zachaczewski 52. Załęska 57. Zier 7, 8, 56. Żupan 28. Żurawski 16, 19.

b) Skorowidz miejscowości zawartych w zeszycie 9, 10, 11 i 12.

- Bóbrka 53. Brzozów 33.
 Dobromil 33. Drohobycz 33.
 Gródek Jagielloński 53.
 Hołosko 1, 3, 6, 7, 8, 13, 22, 25, 27, 28, 29, 30, 31, 56, 57, 46, 53, 54, 56.
 Jarosław 35. Jaworów 33.
 Kolbuszowa 55. Krosno 55.
 Lesko 35. Liszna 41, 44, 45. Lubaczów 33. Lwów 1, 2, 3, 7, 8, 18, 22, 23, 29, 32,
 33, 35, 38, 45, 46, 55.
 Łańcut 33.
 Małeczkowice 16. Mościska 33.
 Nisko 33.
 Prusy 16. Przemyśl 55. Przeworsk 35. Pustomyty 16.
 Rawa ruska 53. Rzeszów 55. Rudki 35. Rymanów 45, 49.
 Sambor 34, 55, 56, 57, 38, 59. Sanok 40, 44, 45, 46. Siemianówka 16. Sokal 46.
 Tarnobrzeg 47. Turka nad Stryjem 50, 52.
 Warszawa 8. Winniki 10, 11, 14, 15.

Aparaty i igły do odmy sztucznej,
Wstrzykawki Rekord tuberkulinowe
oraz wszelkie instrumenty lekarskie

poleca najtaniej

LEON GEORGEON

LWÓW, RUSKA 1. TEL. 267-27.

WAĆŁAW KUCHAR „MARATON“

Spółka z ogr. odp.

LWÓW, AKADEMICKA 22. Tel. 230-23.

==== Poleca wszelkie artykuły. ====

PRZEMYSŁOWO-HANDLOWE ZAKŁADY CHEMICZNE
LUDWIK SPIESS i SYN

Spółka Akcyjna

Skład Fabryczny: Lwów, Zamojskiego 15 Telefon 8-80.

SKŁAD i WYTWÓRNIA PRZYRZĄDÓW LABORATORYJNYCH
SPÓŁKA KOMANDYTOWA

ADOLF PFÜTZNER i SYNOWIE

LWÓW, UL. SŁOWACKIEGO 4. TELEFON 220-75.

POLECA wszelkie aparaty, naczynia i przyrządy dla celów
laboratorjum klinicznego, lekarskiego i chemicznego.

Pierwsza lwowska parowa fabryka tłuszczów roślinnych

REDERA Lwów, ul. Panińska 7. Tel. 213-14.

W Y W I E S Z K I:

„Nie pluj na podłogę“
„i Nie podawaj ręki“

dla szkół, biur i wszelkich
instytucji publicznych po **50 gr.**

SULFOCOL

LAOKOON

CENA
1 FL.
SYROPU
2'80

*Leczy kaszel, chryp.
kę i wszelkie choroby
dróg oddechowych*

DO NABYCIA
WE WSZYSTKICH APTEKACH

Prawdziwy pszczelny miód ma w sobie lekkostrawne cukry, fermenty, witaminy; kwas, mrówkowy i masłowy fosfor, i siarkę. Wszystkie te składniki mają lecznicze i odżywcze właściwości.

Taki prawdziwy pszczelny miód kupić można tylko w KOOPERATYWIE

≡ „RÓJ” ≡

LWÓW, UL. BLACHARSKA L. 20.

APARATY do ODMY

modyf. D-ra WĘGRZYNOWSKIEGO

Numer skarony
tanie i wygodne w użyciu

J. Biblioteka Uniwersytecka